Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 55 (1048)	לאָדז, זונטאָג ב אדר ב תרפ״ז.	פינפטער יאָהרגאַנג	Łódź, Niedziela 6 Marca 1927	Nr. 55 (1048)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71 || אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

נייע גרויסע שטחים ערד

פאַר יודישע קאָלאָניזאַציע אין קרים.

ערב א טעקסטיל-שטרייק אין לאָדז.

מאָסקווא, 5. (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ) אַ שטח לאַנד פון 55,200 העקטאַר אין קרים, איז ווירער בעשטימט געוואָרען דורך די קרימער רעגירונג פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע. וועגען דעם איז היינט אָפיציעל געמאָלדען געוואָרען, אויף דעם שטח לאַנד וועט בעזעצט ווערען 2500 פאַמיליעס אין הסכם מיט די פּלענער וועגען דער קאָלאָניזאַציע. די קאָלאָניזאַציע-אַרבייטען וועלען געפיהרט ווערען דורך „אגראָדזשאָינט“. דאָס נייע לאַנד געפינט זיך אין שכנות פון אַנדערע יודישע קאָלאָניעס.

דערטרונקען געוואָרען אין ירדן

א יודישער יונגערמאַן פון פּוילען.

ירושלים, (טעלעגראַפיש יט״א) דער יודישער פּאָליציאַנט הענריק אפּעלבוים, וועלכער שטאַמט פון פּוילען, איז בעת די לעצטע פערפלייצונגען דערטרונקען געוואָרען אין ירדן, דעם טויטען קערפּער פון עפּעלבוימען האָט מען געברענגט קיין טב״ה.

א יוד פינאַנסירט די אַנטיסעמיטישע אַקציע

פון בעריהמטען „האַקענקרייצלער“ היטלער.

בערלין, 5. (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ). דער „בערלינער - טאַגעבלאַט“ ברענגט אַ סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז דער בעקאַנטער יודישער גרויס אינדוסטריעלער באָרסיגג האָט געגעבען געלד און אונטערשטיצט די גאַנצע אַנטיסעמיטישע אַקציע פון טרויעריג בעריהמטען „האַקען-קרייצלער“, היטלער.

די דאָזיגע ידיעה האָט אין די קרייזען פון די דייטשע גרויס-אינדוסטריעלער, בעזונדערס פון די יודישע גרויסגרופּען אַ גרויסע קאָנסטערנאַציע.

סענסאַציאָנעלע אונטערהאַנדלונגען צווישען דייטשע אַסימילאַטאָרען און ציוניסטען?

בערלין, 5 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) די היינטיגע „פראַנקפורטער צייטונג“, ברענגט היינט אַ העכסט סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז עס קומען פאָר אונטערהאַנדלונגען צווישען די דייטשע אַסימילאַטאָרען, וואָס גרופּירען זיך אין „צענטראַלען - פעראיין פון די דייטשע יודען און די ציוניסטען“. די אינטער האַנדלונגען געהען אין דער ריכטונג, אַז די אַסימילאַטאָרען זאָלען אַנטיילנעהמען אַקטיוו אין אויפבוי-ווערק פון א״י. פאַר דעם זאָלען די ציונ. זיך אָפּזאָגען פון זייער גלות טעאָריע און אָפּשטעלען די נאַציאָנאַלע טעטיגקייט.

די דאָזיגע ידיעה איז אָפיציעל נאָך נישט בעשטעטיגט.

די רוסישע בירגער וועלען בעקומען זייערע פּרעמיעס

אין די אַמעריקאַנער פער זיכערונגס-געזעלשאַפטען.

ניו-יאָרק, 5 (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ). דאָס ניו-יאָרקער אַפּעלאַציע-געריכט האָט אַנערקענט פאַר נישט קאָנסטיטוציאָנעל דאָס געזעץ פון רעפּרעזענטאַנטען הויז פון שטאַאַט ניו-יאָרק, אַז רוסישע בירגער קענען אַננעהמען זייערע פערזיכערונגס-פּרעמיעס פון די אַמעריקאַנער פערזיכערונגס געזעלשאַפטען ערשט אין אַ חודש נאָכדעם, ווי אַמעריקאַ וועט אַנערקענען רוסלאַנד דע-יורע.

דעם פּראָצעס געגען די אַמעריקאַנער פערזיכערונגס-געזעלשאַפטען האָט געפיהרט דער בעוואוסטער יודישער אַדוואָקאַט שלאָזבערג. אַדוו. שלאָזבערג איז אַרויסגעטרעטען אין נאָמען פון הונדערטער רוסישע יודען, וועלכע האָבען געמאָהנט זייערע פּרעמיעס פון אַמעריקאַנער פערזיכערונגס-געזעלשאַפטען וואָס האָבען געהאַט זייערע אָבטיילונגען אין רוסלאַנד.

20,000 דאָלאַר ווערען צוטיילט

צווישען די ארץ-ישראל'דיגע אַרבייטער.

ירושלים, 5. (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ) ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ קאָמיטעט צו פערטיילען די 20 טויזענד דאָלאַר, וועלכע ס'האָט מנדב געווען נאַטאַן שטרויס אַלס הילף פאַר די אַרבייטס אָזע. אין קאָמיטעט זענען בעשטימט געוואָרען: ביאַליק, דיזענהאָף און דער רב הכולל און תל-אביב באַרסקי.

אין גענף איז שוין היים.

קאָנפערענצען אָהן א שיעור.

פּאַריז, 5 (אַטע) היינט איז געקומען קיין פּאַריז סטרעזעמאַן. סטרעזעמאַן וועט אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט בריאַנען און וועט אָפּפאָהרען קיין גענף. מאָרגען וועט אין גענף פאָרקומען אַ קאָנפערענץ צווישען בריאַן, שטרעזעמאַן און זאַלעסקי.

די דייטשע רעגירונג האָט אַרויסגערופען קיין גענף דעם דייטשען געזאַנדטען אין פּוילען, ראַושער, וועלכער זאָל אַנוועזענד זיין בעת עס וועלען אַרומגערעדט ווערען די פּויליש דייטשע בעציהונגען.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

5-טע קל. 21-טער טאָג.

5,000 זל. נומער 23156.

3,000 – 1436 2527 24485.

2,000 – 33279 42713 78544.

1,000 – 11895 18389 36098 79527.

600 – 8784 15015 25282 33129 36934 42423 46699 54977 58319 63416 70480 71513 76623 79409.

22-טער טאָג

3,000 זל. נומער 43174.

1,000 – 19130 25693 62644

600 – 1473 5985 14156 15665 16766 17211 53349 68911.

500 – 10970 12321 18738 20222 27917 38152 42628 57325 57356 60032 65056 65667 75254 76635.

די טאַבעלע פון ד' געווינסען

און פון די קרנ'ס קאָן מען יעדען טאָג גאַנץ אומזיסט איבערקוקען אין דער איינציגער, גרעסטער עלטסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור.

E. LICHTENSZTEIN i S-ka

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 146

אָדער אין איהרע אָפּטיילונגען:

Bielańska 3

Królewska 43

Kr Przedmieście 37

Nalewki 42

Filja w Łodzi:

PIOTRKOWSKA 72

w gmachu Grand Hotelu.

בעמ.: לאָסען צו דער ערשטער קלאַס פון דער 15. מלוכה-לאָטעריע זענען שוין צו בעקומען. די געווינסען זענען פערגרעסערט פון 12 אויף 16 מיליאָן זל. ס'איז אַ גרויסע נאָכפראַגע. ס'איז פאָראויסגעזעהן אַ מאַנגעל אין לאָסען. מיר ראַטען זיך מקדים צו זיין מיט'ן קויפען די לאָסען. ס'איז די העכסטע צייט! דער פּרייז פון די לאָסען איז נישט געענדערט, ד. ה. 1/4 10 זל., 1/2—20 זל., 1/1—40 זל.

די פירמע עקזיסטירט פון יאָהר 1835.

קאָנטאָ פ. ק. אָ. 9374.

דאָס גרויסע געווינס פון 200,000 זל. אויפ'ן נומער 57918, 1) 50,000 זל.—נומ' 72883, 2) 50,000 זל.—נומ' 61282, ווי אויך די געווינסען פון 15,000 זל.—נומ' 75071, 10,000 זל.—נומ' 15056, 10,000 זל.—נומ' 40111, 5,000 זל.—נומ' 70050, 5,000 זל.—נומ' 72874, 3,000 זל.—נומ' 72833, 3,000 זל.—52019, 3,000 זל.—נומ' 72981, 3,000 זל. — נומער 73961, 3000 זל.—נומער 21769 זענען געפאַלען אין אונזער קאָלעקטור.

צענטראַלע פון „בנות אגודת ישראל“ אין פּוילען.

היינט, זונטאָג פ' ויקרא 7 30 אָוונט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל נאַרוטאָוויטש 20

א גראַנדיעזער פאָלקס-מיטינג

לכבוד דעם יובילעאום פון „בנות אגודת ישראל“.

אויף וועלכען עס וועלען האַלטען רעפעראַטען: סענאַטאָר א. מענדעלזאָן—ערעפנונגס-רעדע, רעד. און שול-דירעקטאָר א. ג. פרידענזאָן—איבערזיכט איבער די לייסטונגען פון „בנות אגודת ישראל“, הרה״ג ר' משה בלויי שליט״א (ירושלים), הרה״ג ר' משה חיים לוויא שליט״א (שאַץ—רומעניען) און הרה״ג ר' ש. ד. לאַסקי שליט״א—א.ד.ט. „פרויען-העלדינס אין דער יודישער געשיכטע—און די איראָפּעאישע פרוי“. דעפּוטאַט פ. סטעמפּער (קראָקאָ) און דעפּוטאַט ל. מינצבערג—א.ד.ט. „אגודת ישראל און בנות אגודת ישראל“. ד״ר ש. דייטשלענדער (ווין) דירעקטאָר פון אַלוועלטליכער קרן-התורה-צענטראַלע ביי „אגודת ישראל“—א.ד.ט. „מזרח און מערב“. אדוו. רעד. א. ב. עקערמאַן (וואַרשאַ) און פרנס ש. ג. ריטמייסטער (וואַרשאַ)—א.ד.ט. „די ראָל פון דער יודישער פרוי אין 20-טען יאָהרהונדערט“. ד. ה. זילבערשטיין און שול-דירעקטאָר י. נ. קאַמיעניעץ—שלום-רעדעס. פּאַרטער פאַר מענער. באַלקאָן פאַר פרויען.

בילעטען צו בעקומען היינט פון 11 אַ זייגער פריה ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20.

צום אַבפאָהרען פון אונזער חבר אַסט קיין אַרגענטינא ווינשען מיר איהם אַ גליקליכע רייזע און אַ בליהענדע צוקונפט.

עקיבא נאָדלבוים,
אפרים וויעלונסקי.
יעקב בירנבוים.

1230

דער קאָלאָניאַל = פעראיין, ציגעל-גאַס 15

מעלדעט אַלע זיינע מיטגלידער דרינגענד צו קומען היינט, זונטאָג, 7 אין אָוונט אויף אַ דרינגענדע פערזאַמלונג וועגען שטייער - פראַגען.

גלייכצייטיג מעלדען מיר, אַז ס'איז שוין בעשטעטיגט דורכ'ן ליכטיגער זאָהר צעטיל פון סטאָך דער צעטיל נומער 2 ווערט ערקלערט פאַר אונגילטיג.

צעטיל נומער 3.

די פערוואַלטונג.

1231

א זעלטענע געלעגענהייט!

א פריזיער-אנשטאַלט

אין פולער איינריכטונג, אין צענטער פון שטאָדט, מיט לאַנגיעהריגע איינגעפיהרטע קונדשאַפט, צוליב אַפּרייזע, פון זאָפאָרט איבערצוגעבען.

1199

אָפּפערטען אין אַ מ. פון „נ. פאָלקסבלאַט“ אונטער K

בערויבט א דיפלאמאטישען קוריער

דעם קוריער פון אויסערן-מיניסטעריום האט מען צו-גערויבט א וואליזע מיט דיפלאמאטישע דאקומענטען.

וו א ר ש א, 5 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט ביינאכט איז מיט'ן פאסאזשיר-צוג קאטאוויץ-ווארשא געפאהרען פון ברעסלוי און בויטען דער מיניסטעריאלער קוריער פון אויסערן-מיניסטעריום יאן באנטשא-טאמאשעוו-סקי מיט א וואליזע, אין וועלכער ס'האט זיך געפינען די דיפלאמאטישע פאסט.

ווען דער צוג איז 4 ביינאכט געקומען צו דער סטאציע באבי (הינטער פיעטראקאוו) איז אין קופע פון דער צווייטער קלאס, אין וועלכער ס איז גע-זעסען ה' טאמאשעווסקי אריינגעשפרונגען א מאנספערשוין מיט א רעוואלווער אין האנד און ארויסגעכאפט דעם קוריער פון האנד די וואליזע מיט דער פאסט, דער אנפאלער איז תיכף אראפגעשפרונגען פון וואגאן, ה' טאמאשעווסקי האט גלייך איבערגעריסען די פלאמבע פון אויטאמאט, דער צוג איז געבליבען שטעהן, אבער דעם אנפאלער האט מען נישט געכאפט.

די וויכטיגקייט פון די דאקומענטען האט מען נאך נישט פעסטגעשטעלט.

(די דאזיגע ידיעה געבען מיר אויף דער פעראנטווארטליכקייט פון דער ווארשעווער צייטונג „א. ב. צ." די רעד.)

פעהרונג פון הענרי מארגענטוי אין ניו-יארק.

ניו-יארק, (יט"א) די פעדעראציע פון די יודישע הילפס-ארגאניזאציעס אין ניו-יארק האט איינגעארדענט א באנקעט לכבוד דעם געוועזענעם אמע-ריקאנער אמבאסאדאר אין טערקיי הענרי מארגענטוי. אלע אנוועזענדע האבען אויסגעדריקט די אנערקענונג פאר די גרויסע פערדינסטען פון מאר-גענטוי, וועלכער איז געוועזען פארזיצער פון דרייוו לטובת די יודישע פילאנטראפישע ארגאניזאציעס. דער דרייוו האט איינגעבראכט 720,000 דאלאר. צווי-שען אנדערע מנדבים איז אויך געוועזען דער בעקאנטער פילאנטראפ ראקפעלער, וועלכער האט געגעבען 50,000 דאלאר. דאס איז די גרעסטע נדבה, וואס א נישט יוד האט געגעבען אויף יודישע צוועקען.

צוזאמענפאהר פון פערבאנד פון יודישע סטודענטען אין דייטשלאנד

ל ע י פ צ י ג (יט"א) דעם 26 פעברואר איז דא געעפענט געווארען דער צוזא-מענפאהר פון די יודישע אקאדעמישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד. אין צו-זאמענפאהר האבען זיך בעטייליגט 30 דעלעגאטען פון סטודענטען-פעראיינען פון פערשידענע אוניווערסיטעטען אין דייטשלאנד,

דר. רובין האט געהאלטען א רעפע-ראט וועגען דער לאגע פון די יודישע סטודענטען אין איצטיגען מאמענט. דער רעפערענט האט שארף פראטעסטירט געגען דעם אפענעם אדער פערשלייער-טען „נומערוס קלאוזוס", וואס ווערט אנגעווענדעט אין פערשידענע לענדער אין מזרח אייראפא.

נאכדעם האט ראבינער דר. גאלדמאן רעפערירט וועגען דער בעדייטונג און די אויפגאבען פון דער יודישער סטו-דענטענשאפט, וואס דארף קעמפען פאר דער דערהאלטונג פון יודישען גייסט.

דער דורכפאל פון די ראסענשיצלער אין אונגארן.

ב ו ד א פ ע ש ט, (י.ט.א.) ביי די ער-זאץ-וואהלען אין 13 בעצירקען, וואס זענען לעצטענס פארגעקומען, האט די אונגארישע רעגירונג אנגענומען שארפע מיטלען געגען די ראסענשיצלער און זייער וואהל פראפאגאנדע. אלע ראסענ-שיצלער-קאנדידאטען זענען דורכגעפא-לען, פיל אגיטאטארען זענען ארויסגע-שיקט געווארען פון די וואהל-בעצירקען, איינציגע זענען אויך ארעסטירט געווארען.

אמעריקאנער קאפיטאל פאר א"י.

ניו-יארק, (יט"א) דער מיטגליד פון פינאנץ- און ווירטשאפטס-ראט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ריכ-טער ראזענבלאט איז ארויסגעפאהרען קיין ארץ ישראל אין שפיץ פון א דע-לעגאציע פון אמעריקאנער פינאנסיסטען, וואס ווילען אינוועסטירען קאפיטאלען אין פערשידענע אונטערנעמונגען אין ארץ-ישראל. ספעציעל אינטערעסירט זיך די דעלעגאציע מיט פאמעראנצען-פלאנטאציעס. אויפ'ן וואונש פון דר. ווייצמאן וועט זיך אויך די דעלעגאציע פעראינטערעסירען מיט דער מעגליכקיי-טען צו שאפען הלואות פאר די שטאד-טישע זעלבסטפערוואלטונגען אין ארץ-ישראל.

די בריף פון דעפ. וואיעוואדזקי

האט דער סיים מארשאלעק נישט אנגענומען און אפגעשיקט צוריק

וו א ר ש א, 5 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) ווי מיר האבען שוין בקיצור מיטגעטיילט האט דעפ. וואיעוואדזקי צוגעשיקט צום סיים-מארשאלעק ראטאי א בריף, אין וועלכען ער שרייבט, אז דער אורטייל אין זיין ענין עגטהאלט א רייה נישט-קלארקייטען און קלערט נישט גענוג אויף די פרא-גען, אין וועלכע ער, וואיעוואדזקי, איז געווען בעשולדיגט.

דעפ. וואיעוואדזקי פאדערט, אז דאס מארשאלעק-געריכט זאל זיך ארויס-זאגען וועגען די בעשולדיגונגען, אז ער איז געשטאנען אין בעציהונגען מיט דער ג. פ. או. („טשרעזוויטשאיקע").

גלייכצייטיג האט דעפ. וואיעוואדזקי צוגעשיקט צום סיים-מארשאלעק נאך א בריף, אין וועלכען ער פראטעסטירט, פארוואס דאס מארשאלעק-געריכט האט בעפיהרט די אויספארשונג איינזייטיג.

וו א ר ש א, 5. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). דער סיים-מארשאלעק האט בעשלאסען אפצושיקען דעם דעפ. וואיעוואדזקי'ן זיינע בריף, ווייל זיי זענען געשריבען אין א טאן און פארם, וואס איז נישט ענטשפרעכענט פאר א מארשאלעק-געריכט.

גלייכצייטיג האט דער סיים-מארשאלעק בעשלאסען, אז אויף דער נאהנ-טער זיצונג פון סיים, זאל דער אורטייל פון מארשאלעק געריכט איבערגעלייענט ווערען פון דער סיים-טריבונע.

די פרייטאג'דיגע זיצונג פון סענאט.

סענ. שערעשאווסקי וועגען די צו גרויסע שטייערן.

וו א ר ש א, 5 (טעלעפאניש) אויף דער פרייטאג'דיגער זיצונג פון סענאט איז צווי. אנדערע ארויסגעטראטען סענאטאר שערעשאווסקי. אין אנהויב פון זיין רע-דע האט ער אנגעוויזען אויף דער נישט-גלייכער שטייער-בעלאסטונג פון דער בעפעלקערונג אין פוילען. די שטאט ווארשא צ. ב. צאהלט 22 פראצ. פון אלע מלוכה-שטייערן, הגם איהר בע-פעלקערונג בעטרעפט קוים 4 פראצענט. די שטייער-לאסט אויף א פערזאן בע-טרעפט אין ווארשא 130 זל.

א חוץ דעם, זאגט ווייטער דער רעד-נער עקזיסטירען נישט ראציאנעלע שטייערען, ווי דאס איז דער אומזאץ-שטייער, דער דאזיגער שטייער, וואס איז איינגעפיהרט געווארען אין די לענ-דער, וואס האבען אדורכגעלעבט אני-אינפלאציע פעריאד, און ווערט אפ-געשאפט אין די לענדער, וואס קערען זיך אום צו נארמאלע פערהעלטנישען. די פינאנץ-אמטען בענוצען זיך מיט ריקזיכטלאזע מיטלען בנוגע דער בע פעלקערונג, וועלכע איז נישט גענוי בעקאנט מיט די אדמיניסטראטיווע פאר-שריפטען.

איבערגעהענדיג צו דער פינאנציע-לער און ווירטשאפטליכער לאגע ווייזט דער רעדנער אן, אז דער צוטרוי פון אויסלאנד איז אפהענגיג קודם כל פון אונזער האנדעלס בילאנץ. דאס איינ-שרענקען זיך פון זיין אקטיוויטעט איז געפערליך און ס'איז דעריבער דרינ-גענד נויטיג דער צופלוס פון אויסלענ-דישע קרעדיטען. דאס פינאנץ-מיניסטע-ריום בעגעהט א פעהלער, זוכענדיג א גרויסע אויסלענדישע הלואה, ווייל ס'וואלט פיל לייכטער אנגעקומען צו שאפען קלענערע קרעדיטען פאר די זעלבסטפערוואלטונגען און פאר פריווא-טע אונטערנעהמונגען. אמעריקא ער-טיילט גערן הלואות פאר פריוואט-אונ-טערנעהמונגען, פאר זעלבסטפערוואל-טונגען און ערשט אויפ'ן דריטען ארט קומען די מלוכה-הלואות. אונז ליגט זעהר דערין, אז די הלואות זאלען קו-מען וואס פריהער, מ'דארף אויסנוצען די גוטע שטימונג פאר אונז אין אמע-ריקא. זי קען פערשווינדען.

צום סוף זאגט דער רעדנער, אז דאס פינאנץ מיניסטעריום דארף זיך מעהר פערנעהמען מיט'ן זיכערען די פוילישע וואלוטע אויף די אויסלענדישע מערק ווי לאנדאן א. אנד.

די ווייטערדיגע זיצונג איז אפגעש-לעגט געווארען ביז שבת 10 פריה.

מאסאזש- און הייל-גימנאסטיק-שולע און קאבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקריטמונגען, פאראליזען, נערווען-שמערצען, פעט-זיכט, ארטרעטיזם, שטיהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען, בעהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען). נאך דעם ענ-דיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א צייגניש.

עמפפאנג פון 3 ביז 5.

IDA RUBINSTEIN

SALON MÓD

p.f. „Au Petit Paris"

Piotrkowska 81, tel. 38-65

איז צוריקגעקעהרט פון פאריז און עמפפעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאן די נייעסטע מאדעלען.

צוגענגליכע פרייזען! 1177 צוגענגליכע פרייזען!

פערקויפט נישט אייערע דיוואנעם

44 מעבעל 44

פעלצען, ניי-מאשינען סאמאווארען א. אז. ו. בעפאר איהר איבערציינט אייך נישט ביי די פירמע

44 Ch. ŁAZNIK 44

גדאנסקא (דלוגא)

בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאגער פערשידען

מעבעל, שיין! גוט! און ביליג!

בעפאר איהר געהט קויפען, איבערצייגט אייך, אז גאר ביי אונז קענט איהר בעקומען צו די ביליג-סטע קאנקורענץ-פרייזען!

א בעט מיט ווענטלעך. ווייס אדער ברוין געמאהלט 15 זל. א פעלד-בעט—14 זל. ספארט-וואגען—58 זל., ווי אויך די איבעראל-בעוואוסטע פאטענטירטע

פעלד-בעטען „Palma-Patent" פארוועלכע מיר גאראנטירען

אויף לאגער געפינט זיך שטענדיג א גרויסער אויסוואהל ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אמעריקאנקעס, קינדער-וועגעלעך שאטקאווע און געבעטע מאטראצען. ביליגסטע פרייזען! רעעלע בעהאנדלונג

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31-85

זעמטליכע רעפעראטורען ווערען אנגענומען.

מעכאנישע גלאז-שלייפעריי און שפיגעל-פאבריק

י. קליינמאן, זאוואדזקא 29,

ניי-ערעפנעטע שפיגעל-שלייפעריי שוו. יאקובא 8,

טעלעפאן 51-45 (אין געוו. כמיעלעווסקי'ס זייגער-פאבריק)

איך נעם אן פערשידענע שפיגעל-ארבייט פאר טישלערייען און פריוואטע בעשטעלונ-גען פון אריגינעלען בעלגישען שפיגעל-גלאז. גאראנטירטע ערשטקלאסיגע אויספערטיגונג

קאנקורענץ-פרייזען. בעקוועמע בעדינגונגען. שנעלע אויספיהרונג.

בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אויך אנגענומען אין מיין פריוואט-וואוינונג זאוואדזקא 29

ביליגער עלעקטרישער שטראם מיט 65 פראצ.

קען יעדערער בעקומען, ווען עס ווערט איבערגעארבייט פון

אלימשניס אויף א אנראנימשניס

ווי אויך נייע אנלאגעס, איבערארבייטען פון אלטע אויף נייע, פראטאקאלען פון דער עלעקטראווניע — אלעס אויף ראטעס! אנפראגעס אומזיסט פון 3 — 5 יעדען טאג.

קומט און איבערצייגט אייך!

קאנצעסיאנירטע פירמע! קאנצעסיאנירטע פירמע!

Ch. SOLNIK i M. TORNER

Cegielniana 63 (sklep frontowy) אין הויז פון פוילישען טעאטער

לונגען-קראנקהייטען! רעקאמענדירט דורך די היגע דאקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי הוסטען, בראנכיט, הוסט

פערלייכטערט ביי פלעגמא, פערשטארקט דעם ארגאניזם און דעם זעלבסטגעפיהל פון קראנקען, פערגרעסערט די וואג פון קערפער

„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אפטייקען.

פערלאנגט נור אין אריגינעלער פאקונג פון דער אפטייק 1462

A.Gąsecki w Wárszáwie, ul. Leszno 41

LEKRZ-DENTYSTA — צאהן-ארצט

M. KARABANOW

וואסכאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09

היילט, פלאמבירט ציהט ציינער גאנץ אהן שמערצען, קינסטליכע ציינער אהנע גומענס און רעפעראטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.

נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אווענד. 1195

לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזאנסט.

טליתים-פאבריק

אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידענע טליתים נאך מערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספער-טיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית

צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל

ביי א. ה. ציעשרינאווסקי, קאמיענא 4.

אין צוזיימען מויער פארטער. קומט און איבערציינט אייך! 298

בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען.

דאנטיסט און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.

פרייזען ביליגע! בעראטונג אהן געצאהלט

לאדז. 6. מערץ 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 6. מערץ 1927

די אפענסיווע
פון דער ענדעציע.

די ענדעציע ווערט לעצטענס אומגעדולדיג, ס'האָט זיך שוין איהר צוגעגעסען די ראָל פון „געצוואונגענער געהאָרכזאַמקייט" און זי גרייט זיך צו א גענעראַל-אַטאַקע — אַזוי קען מען אַרויסדרינגען פון דעם אויפרוף, וועלכען זי האָט אָפּגעדרוקט אין איהר לייב-אָרגאַן „גאַז. פאַר. וואַרש." די ענדעציע, וועלכע האָט תמיד געזויגען איהר יניקה נאָר פון פערשפּרייטען דעסטרוקטיווע לאָזונגען, פון זייער שנאה און האָט צו פרעמדע, האָט, ווי ס'ווייזט אויס, גאָרנישט געלערנט — דאָס בעווייזט אַם בעסטען דער אויבענדערמאָנטער אויפרוף.

און ווען דער ענדעקישער אויפרוף וויל אַרויפוואַרפען די גאַנצע שולד פאַר דער באָלשעוויסטישער אַגיטאַציע אין פוילען אויף דעם אָבסקוראַנטיזם פון די מאַסען — קלינגט דאָס פשוט קאָמיש און משונה דיק, מחמת יעדער איינציגער, וועלכער האָט נאָר א געוויסען בעגריף וועגען דעם מהות פון דער דאָזיגער פאַרטיי — ווייס, אַז דוקא נישט קיין אַנדערע ווי די ענדעציע איז אויסגעוואַקסען אויף דער פינסטערקייט פון די מאַסען.

אין וואָס זעהט די ענדעציע דעם וואוקס פון באָלשעוויזם אין פוילען?

„דער אַרעסט פון טאַראַשקעוויטשען, האַלאַוואַטשען און ראַק-מיכאַילאָווסקי'ן — לייענען מיר אין דעם ענדעקישען אויפרוף — בעווייזט, ווי ווייט טיף די צעשטערענדע אַרבייט פון דער דייטש באָלשעוויסטישער פערשווערונג איז אַריינגעדרונגען אין די רוהיגע ווייס רוסישע דערפער, און די וואַהלען צו די קראַנקען-קאַסעס אין וואַרשאַ, צו די שטאָט-ראַטען אין קוטנע, פּרושקאָוו און פּלאָנסק גיבען א בילד פון דעם וואוקס פון די באָלשעוויסטישע איינפלוסען אויך אין די פוילישע געביטען".

און די ענדעציע ברעכט, געבען, ווייטער די הענד אויף דער דאָזיגער באָלשעוויסטישער דעמאָראַליזאַציע, וועלכע האָט זיך אויך אַריינגעריסען צווישען די פוילישע פאַרטייען ווי די נ. פ. ל. און א טייל פ. פ. ס., וועלכע זי רעכענט אויך צו צו די קאָמוניסטען.

כדי צו קאָמפּראָמיטירען דעם באָלשעוויזם אין פוילען דערצעהלט דער אויפרוף, אַז די קאָמוניסטען רינגלען אַרום מיט א ספּעציעלער השגחה די פערשידענע באַנדיטען, מערדער און סתם פערברעכער. אַזוי למשל זאָל אויף די נישט לאַנג פאָרגעקומענע לויה פון דעם בעוואוסטען באַנדיט זיעלינסקי האָבען אָרגאַניזירט געווען דורך די קאָמוניסטען.

„דער ביישפּיל פון רוסלאַנד — ווערט געזאָגט אין ענדעקישען אויפרוף — דער שרעקליכער גורל פון דעם דאָזיגען אַמאָל בליהענדען לאַנד דאַרף אַלעמען אָפּשרעקען. דאָרט האָבען זיך די געבילדעטע מענשען דערוואַרט, אַז אָדער זיי האָבען געמוזט אַנטלויפען, אָדער זיי זענען אויסגעשאָכטען געוואָרען. די מאַיאָנטקעס זענען פערברענט געוואָרען. די גיטער זענען צוראַבירט געוואָרען, דער אַרבייטער און פויער זענען פעראָרימט געוואָרען און ווערען עקספּלאָאַטירט — און פון דעם אומגליק פון דער קריסטליכער בעפעלקערונג געניסט נאָר א באַנדע פון אויסגעהאַלטענע דורך בערלין קאַריעריסטען און דער דעגענערירטער טייל פון יודענטום, וועלכער קען גיט אָנזעטיגען זיין נקמה".

און דאָ קריכט בולט אַרויס די גאַנצע שענדליכע דעמאָגאָגיע פון דער ענדעציע, אין איהר כלומר'שטען קאַמף געגען באָלשעוויזם מישט זי צונויף די פערשידענע פאַרטייען און נאַציאָנאַליטעטען פון פוילען אין איין קעסעל. אַלע, אַחוץ די אַנהענגער פון ראָמאַן דמאָווסקיס „נייעם לאַגער", זענען באָלשעוויקעס און קראָמאַלניקעס. און דעם קאַמף געגען באָלשעוויזם פערשטעהט זי אייגענטליך אַלס א קאַמף געגען יעדען סאָציאַלען פּראָגרעס און אין דער ערשטער רייהע אַלס א קאַמף געגען די גערעכטע פאָדערונגען פון די מינדערהייטען.

די ענדעציע ציטערט, צי זאָל חס ושלום די פוילישע רעגירונג נישט דורכפיהרען, וועלכע ס'איז רעפאָרמען אין לאַנד, און זי פערלויפט דעריבער בעצייטענס דעם וועג מיט דעם „באָלשעוויסטישען סטראַשאַק".

צום גליק האָט שוין נישט די ענדעקישע דעמאָגאָגיע די אַמאָליגע צויבערקראַפט, און א טייל פון דער עפענטליכער פוילישער מיינונג, אָריענטירט זיך שוין גאַנץ גוט, אַז די ענדעציע איז אויסען נישט די טובה פון לאַנד, נאָר די עגאָאיסטישע אינטערעסען פון איהר אייגענער כנופיא.

א. צ-ם

אונטערהאנדלונגען מיט דייטשלאנד — צו יעדער צייט.
קיין אָפּמאַך פון פוילען מיט ענגלאנד.
(אינטערוויאו מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי).

אויפ'ן וועג קיין גענף האָט זיך דער פוילישער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי פערהאַלטען אויף א טאָג אין ווין און ווי ס'טיילט מיט די ווינער „נייע פרייע פרעסע" האָט ער געהאַט א געשפרעך מיט'ן עסטרייכישען קאַנצלער זייפעל.

א מיטאַרבייטער פון דער „נייער פרייער פרעסע" האָט געהאַט א אינטערוויאו מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי וועגען בענייען די פויליש-דייטשע האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען און מכח די אונטערהאַנדלונגען וועגען א פויליש-ענגלישע פערשטענדיגונג בנוגע רוסלאַנד.

דער מיניסטער האַלט, אַז ער וועט אין גענף האָבען א געלעגענהייט אַרומצורעדען מיט'ן דייטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאַן די פראַגע מכח בענייען די אונטערהאַנדלונגען וועגען דעם האַנדעלס-אָפּמאַך און אַלץ זאָגט דערפאַר, אַז אויך מצד די דייטשען ווערט דער דאָזיגער געשפרעך געהאַלטען פאַר געוואונשען. די שטעלונג פון דער פוילישער רעגירונג איז שוין נישט איינמאָל דערקלערט געוואָרען; היינט, זאָגט דער מיניסטער, דאַרף איך אונטערשרייבען, אַז מיר זענען גרייט צו יעדער צייט צו בענייען די אונטערהאַנדלונגען וועגען אַלע ענינים, וואָס זענען נוגע א נאָרמאַלען האַנדעלס-טראַקטאַט.

בנוגע די קלאַנגען וועגען א פויליש-ענגלישער פערשטענדיגונג, וואָס זאָל זיין געווענדעט געגען סאָוויעט-רוסלאַנד ערקלערט דער מיניסטער: כ'בעט אייך צו ערקלערען אין מיין נאָמען, אַז די אַלע קלאַנגען, פון וואַנען זיי זאָלען נישט שטאַמען, האָבען נישט קיין שום גרונד און זענען אַרויסגערופען אָדער דורך סענסאַציע, אָדער דורכ'ן ווילען צו שטערען די רוהע אינ'ם מזרח-טייל פון מיטעל-אייראָפּע.

ס'איז נישט געשעהן קיין שום זאַך, וואָס זאָל האָבען אַנ'אויסזעהען פון א פויליש-ענגלישער פערשטענדיגונג, וועלכע זאָל טראָגען א פיינדליכען כאַראַקטער געגען וועמען עס זאָל נישט זיין.

ס'איז זיכער, אַז דער ווירטשאַפטליכער און אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אויך דער פּאָליטישער צוטרוי צו פוילען וואַקסט לעצטענס זעהר בעדייטענד אין ענגלאַנד. און ס'איז א פאַקט, אַז דעם דאָזיגען פערשטאַרקטען צוטרוי מצד ענגלאַנד האָט פוילען צו פערדאַנקען נאָר איהר דעצידירטער שלום-שטעלונג. כ'האָב דעם איינדרוק, האָט געזאָגט ווייטער דער מיניסטער, אַז ענגלאַנד האָט זיך איבערצייגט, דאָס פוילען קען שפּילען א וויכטיגע ראָלע ביים דערגרייכען די ענגלישע פּאָליטישע שלום-צילען און אַז פוילען איז גרייט די דאָזיגע ראָל אויך צו פערווירקליכען.

דער מיניסטער ערקלערט נאָכאַמאָל קאַטעגאָריש, אַז מצד קיין שום ענגלישע פאַקטאָרען און נישט מצד דער ענגלישער רעגירונג איז קיינער נישט אַרויסגעטראָטען אפילו מיט קיין דעליקאַטען וואונק, וואָס זאָל קאָנען פערשאַרפען די לאַגע אין אייראָפּע דורכ'ן שאַפען פון אַנ'אַלגעמיינעם פראָנט געגען סאָוויעט-רוסלאַנד. די פוילישע פּאָליטיק שטרעבט צו שלום און אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער שטרעבונג האַלט פוילען פאַר זעהר וויכטיג דאָס איינהאַלטען די שלום-בעציהונגען מיט רוסלאַנד און די ענטוויקלונג פון די גוטע שכנישע בעציהונגען מיט איהר.

*

וועגען דער זעלבער פראַגע ברענגט די מזרח-אַגענטור א דעפּעשע פון לאָנדאָן, וועלכע לויטעט: די פרעסע, וואָס איז אינספּירירט דורכ'ן אויסערן-מיניסטעריום לייקענט קאַטעגאָריש אָב די קלאַנגען וועגען א פויליש ענגלישען אַנגריפס- און פערטיידיגונגס-אָבמאַך וואָס זאָל זיין געווענדעט געגען סאָוויעט-רוסלאַנד. די צייטונגען ווייזען אָן פערקעהרט, אַז צווישען פוילען מיט סאָוויעט-רוסלאַנד ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען וועגען אַנ'אָבמאַך פון א געגענזייטיגען נישט אַנגרייפען זיך.

יודישע נייעס.

אונגארישע סטודענטען געגען דעם בילדונגס-מיניסטער.

בודאַפּעשט. (יט"אַ). אין שעגעדי האָבען בערך 100 אַנטיסעמיטישע סטודענטען געמאַכט א דעמאָנסטראַציע געגען קולטוס-מיניסטער גראַף קלעבעלסבערג, וועלכער איז געווען צו גאַסט אויפ'ן דאָרטיגען אוניווערסיטעט. די גרופּע סטודענטען איז געגאַנגען דורך די גאַסען, זינגענדיג אַנטיסעמיטישע לידער און דעמאָנסטרירענדיג געגען גראַף קלעבעלסבערג צוליב זיין פילאָסעמיטישער האַלטונג. די פּאָליציי האָט צוטריבען די דעמאָנסטראַנטען.

אַנטיסעמיטישע צייטונג פאַלט אָן אויף דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

בוקאַרעשט. (יט"אַ). דער אַנטיסעמיטישער „קוווינטול" האָט פערעפענטליכט א לאַנגען אַרטיקעל, אונטערגעשריבען „א יוד", אין וועלכען די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע ווערט בעשולדיגט אין „זויגען" געלד ביי דער יודישער בעפעלקערונג. דער מחבר פון דעם אַרטיקעל בעהויפּטעט, אַז די ציוניסטען זענען די גרעסטע שונאים פון דער רומענישער מלוכה און אַז די געזאַמעלטע מיליאָנען ווערען פערווענדעט אויף צו פיהרען אין אויסלאַנד א קאַמפּאַניע געגען רומעניען. די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט געענטפערט מיט א אַרטיקעל, אין וועלכען אַלע שקרים און בלבולים ווערען אָבגעוואָרפען.

געארג בראנדעס שיצט א יודישע פרוי.

די לעצטע אַרבייט פון געאָרג בראַנדעס.— מאַפּאַסאַן און זיין יודישע געליבטע מאַריאַ קאַן-וואַרשאַווסקאַ.— דער פּאַריזער המון בעשולדיגט די יודישע געליבטע, אַז זי האָט דערמאָרדעט מאַפּאַסאַן.— בראַנדעס דערצעהלט פאַר זיין טויט דעם סוד פון דער אומגליקליכער ליבע.

די לעצטע אַרבייט פון בראַנדעס'ן איז א קליין אַרטיקעל, וואו דער אַלטער ריטער פון גייסט שיצט דעם כבוד פון א יודישער פרוי, וועמענס אָנדענקען מען האָט בעשמוצט אין דער פּאַריזער עפענטליכקייט.

די פראַנצויזען — שרייבט בראַנדעס, — האָבען א טבע. שטענדיג, ווען עס שטאַרבט א גרויסער מענש, בעשמוצט מען זיין כבוד. רענאַן איז געווען געאַכט און געליבט ביי זיין לעבען. אָבער ווי נאָר ער איז געשטאָרבען, איז מען איהם בעפאַלען. דאָס זעלבע איז געשעהן מיט אַנאַטאָל פראַנס. ביי זיין לעבען האָבען איהם אַלע אַרומגערינגעלט מיט'ן גרעסטען כבוד, אָבער ווי נאָר ער איז געשטאָרבען, האָט מען געגען איהם אַרויסגעגעבען א פּאַמפלעט. עפּעס איינער, א כלומרשטער סעקרעטאַר, האָט דערציילט פערשידענע בלבולים געגען אַנאַטאָל פראַנסען. איך האָב — שרייבט בראַנדעס — אין משך פון 20 יאָהר אָפט בעגעגענט אַנאַטאָל פראַנס'ן, אָבער קיינמאָל האָב איך מיך נישט בעגעגענט מיט דעם „סעקרעטאַר". פשוט — א טאַלאַנטלאָזיגקייט וויל אויף זיך ציהען די אויפמערקזאַמקייט, ווייל ער טשעפּעט זיך צו א גרויסען מענש, וואָס איז דערצו געשטאָרבען, און ער קאָן נישט אָפּלייקענען די בלבולים.

דאָס זעלבע איז איצט געשעהן מיט דער געליבטער פון מאַפּאַסאַן — פרוי מאַריאַ קאַן, וואָס מען בעוואַרפט איהר מיט שמוץ, הגם עס איז קיין שום גרונד נישטאָ דערצו.

פרוי מאַריאַ קאַן — דערצעהלט בראַנדעס, — איז א געבוירענע וואַרשאַווסקאַ פון פּעטערבורג, זי איז געווען אויסערגעוועהנליך שעהן. נאָך אין די יונגע יאָהרען איז זי געקומען, אַלס עמיגראַנטקע קיין פּאַריז. אָבער באַלד האָט זי זיך איבערגענומען מיט די פראַנצויזישע זיטען, אַז זי האָט אויסגעזעהן ווי אַנ'אמת'ע פראַנצויזין. איהר שענהייט און בענעהמונג איז געווען אויסערגעוועהנליך. זי האָט פערקעהרט אין קעניגליכע קרייזען, און אַלע בערימטהייטען זענען אין איהר געווען פערליבט. איינינע מאָל האָט מאַפּאַסאַן געבעטען זיין פריינד, דעם ראָמאַניסט פּאָל בורזשע, אַז ער זאָל איהם בעקענען מיט דער פרוי, אָבער בורזשע האָט געענטפערט, אַז פרוי קאָן וויל נישט הערען דעם נאָמען פון מאַפּאַסאַן, ווייל זי האַלט נישט פון זיינע ווערק.

איינמאָל איז מאַפּאַסאַן געווען אין נעאַפּעל. דאָרט האָט ער צופעליג בעגעגענט די פרוי. מאַפּאַסאַן האָט פערבויגען זיין שטאָלץ, און ער איז צו צו דער יודישער שענהייט און צו איהר געזאָגט:

— שוין יאָהרען, ווי איך וויל זיך מיט אייך בעקענען, מיין נאָמען איז גואַי-דע-מאַפּאַסאַן. מיין פריינד פּאָל בורזשע האָט מיר געזאָגט, אַז איהר פעראַכט מיר.

ווי גרויס איז אָבער געוואָרען די פערוואונדערונג פון מאַפּאַסאַן, ווען די שעגע פרוי האָט איהם דערקלעהרט, אַז די גאַנצע מעשה איז שקר וכזב; אַז זי איז א טרייע לעזערין און אַנהענגערין פון מאַפּאַסאַן, און עס פרייט זי צו בעקענען זיך מיט איהם.

באַלד האָט זיך ענטוויקעלט צווישען ביידע א פריינדשאַפט, וואָס האָט געדויערט יאָהרען, ביז'ן טויט פון מאַפּאַסאַן.

ווען דער בעריהמטער פראַנצויזישער שריפטשטעלער איז געשטאָרבען פון שגעון, האָט א פראַנצויזישער צייטונג געשריבען, אַז דאָס האָט די יודישע געליבטע איהם אָנגעשטעקט מיט אַנ'אונהיילבאַרע קראַנקהייט. אויף מאָרגען, ווען פרוי קאָן איז געפאָהרען אין איהר קאַרעטע, האָט זי דער המון בעפאַלען, און עס איז געוואָרען א סקאַנדאַל.

און זינד דעמאָלסט הערט מען נישט אויף אין פראַנקרייך צו בעשמוצען דעם אָנדענקען פון דער פרוי.

געאָרג בראַנדעס האָט אָבער נישט געקאָנט איינרוהען, און ער האָט פאַר זיין טויט אויפגעקלעהרט דאָס רעטעניש.

בראַנדעס דערצעהלט, אַז וואוינענדיג אין פּאַריז, האָט ער זיך בעקענט מיט דער דאָזיגער פרוי. זי איז שוין געווען אין די יאָהרען, אָבער דאָך האָט מען נאָך אַרויסגעזעהן די שפּורען פון איהר אַמאָליגער שענהייט. עלעגאַנט איז זי געווען ביז גאָר. נאָך אין טיפען עלטער האָט זי נישט געטראָגען קיין שום צירונג, ווייל זי האָט געהאַלטען, אַז זי איז גענוג שעהן אָהן צירונג...

איינמאָל איז די דאָזיגע מערקווירדיגע פרוי געקומען צו בראַנדעס'ן, און געבראַכט א הילצערן קעסטעל.—אָט אין דעם קעסטעל ליגען די בריף פון מאַפּאַסאַן צו מיר, לייענט.

בראַנדעס האָט גענומען לייענען, און ער איז געוואָרען נשתומם... אַזאַ ליבע און אַזאַ ליידענשאַפט פון א שריפטשטעלער, וואָס איז געווען סון אייביג אָן אַרומגערינגעלט מיט רוהם און פרויען איז אוממעגליך געווען זיך פאָרצושטעלען. מאַפּאַסאַן האָט איינגאַנצען געפלאַמט און געגלים פון בענקשאַפט. וואו ער איז נישט געווען, אין אַלזשיר, אָדער אין איטאַליען, — פון אומעטום האָט ער זי בעוואָרפען מיט בריף. עס האָט געטראָפען, אַז מאַפּאַסאַן האָט בעזוכט די פרוי אין אָוונד, אָבער באַלד אויף מאָרגען האָט ער צו איהר געשריבען בריף, מיט אויסדרוקען פון זיין בענקשאַפט.

די פרוי האָט זעהר געשעצט מאַפּאַסאַנען, אָבער פונדעסטוועגען האָט זי נישט געקאָנט איהם מוחל זיין, וואָס ער איז אַביסעל נאַכלעסיג אין זיין קליידונג. אַזוי האָט זי איהם געמאַכט עפענטליך פאָרוואורפען, וואָס זיין וועסט איז נישט אין דער מאָדע. זי האָט פערגעסען, אַז ער איז א קינסטלער, און ער לעבט אין אַנדערע וועלטען.

איינמאָל האָט די פרוי, וואָס איז געווען פערהייראַט, בעקומען פון מאַפּאַסאַן א דעפּעשע: „איך בין פאַר משוגעת איך האָב געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד. קום."

די פרוי האָט דאָס דאָזיגע בריוועל געוויזען איהר מאַן, און דער מאַן האָט איהר בעפוילען באַלד צו פאָהרען א היים, צום קראַנקען דיכטער.

— אָבער וואָס וועל'ן מענשען זאָגען.

— דאָס אַרט מיך נישט,—האָט דער מאַן געענטפערט.

די פרוי איז אַהינגעפאָהרען צו מאַפּאַסאַן, און דאָרט האָט זיך ווירקליך בעשטעטיגט, אַז דער דיכטער האָט געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד, און ער איז געוואָרען וואַהנזיניג.

צוליב דעם פאַל האָט זיך איז פּאַריז פערשפּרייט א קלאַנג, אַז דאָס האָט פרוי קאָן - וואַרשאַווסקאַ פון רוסלאַנד געבראַכט דעם פּאָעט צו שגעון.

בראַנדעס האָט אָבער געפונען פאַר נויטיג אויפצוקלערען די זאַך.

בראַנדעס גיט נאָך צו, אַז אין מאַפּאַסאַנס ראָמאַן: „אונזער האַרץ" איז געשילדערט די דאָזיגע פרוי. די בריף פון דיכטער צו פרוי קאָן זענען ליידער פערניכטעט געוואָרען. ווייל די פרוי האָט פאַר איהר טויט די בריף פערברענט, מיטנעהמענדיג מיט זיך דעם סוד פון דער ליבע אין קבר אַריין.

נײַער פאָלקסבלאַט
6. מערץ 1927.

דאָס לאָדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
6. מערץ 1927.

6 זונטאָג ב אדר ב תרפ"ז	מערץ זון־אויפגאַנג 6.16 זון־אונטערגאַנג 5.21 לענג פון טאָג 10,50

איז שטאָט־ראַט.
הײַנטיגע וואָך וועט מען נישט רעדען.

(–) צוליב דעם, וואָס ס'זענען פאַרענדיגט געוואָרען די בודזשעט־דעבאַטען און די שטאָט־טאַטעס האָבען זיך אָנגערעדט פאַר אַ גאַנץ יאָהר. – וועט הײַנטיגע וואָך נאָך נישט פאָרקומען קיין זיצונג פון שטאָט־ראַט.

יקרות
איז נישט נעשטיגען „אָפיציעל".

(–) לויט דער אויסרעכנונג פון סטאַטיסטישען אַמט איז אין הײַנטיגען חודש דער יקרות געפאַלען אויף... 0.37.

דאָס זאָגט דער סטאַטיסטישער אַמט. דער בעקער, קצב, מילך־יוד, שוסטער, שנײַדער, און פוטער־זאָגען אָבער אַנדערש...

קהלה.
וויצע־פאָרזיצער ה' בערנער גענומען אורלויב.

פרייטאָג האָט דער וויצע־פאָרזיצער פון דער קהלה־פערוואַלטונג דאָזאָר בערנער צוגעשיקט אַ בריף צום פאָרזיצער פון דער קהלה־פערוואַלטונג דעם. ד"ר ראָזענבלאַט, אַז צוליב פאַמיליען־אָנגעלעגענהייטען מוז ער, אויף אַ חודש צייט נעהמען אורלויב פון זיין אַמט.

ער בעט דעריבער, אַז ד"ר ראָזענבלאַט זאָל זונטאָג 11 אַ זייגער אין דער פריה קומען אין דער קהלה איבערנעהמען די געשעפטס־פיהרונג.

ד"ר ראָזענבלאַט איז אָבער נישטאָ אין לאָדז. דאָנערשטאָג ביינאַכט איז ער אויף אַ קורצע צייט אַרויסגעפאָהרען קיין אויסלאַנד.

מיט דער פאָסט
וואָס טאָר מען נישט פיהרען?

(–) דאָס פאָסט־מיניסטעריום טיילט מיט, אַז אויף דער פאָסט טאָר מען נישט פיהרען פאָלגענדע געגענשטאַנדען: אויפרייס־מאַטעריאַלען, געוועהר, קונסט־בילדער, אַלטערטימליכע ווערק, מאָרפיום, קאָקאַאין, גאָלד, זילבער און אויסער ביימונגען פון איידעלע מעטאַלען.

שטראָפען
פאַר נישט רעגיסטרירטע פירמעס.

(–) דאָס קרייז־געריכט איז צוגעטראָטען צו אַ צוואַנגס־רעגיסטראַציע פון די פירמעס, וועלכע דאַרפען זיך, לויט'ן געזעץ, רעגיסטרירען און האָבען דאָס נישט געטון. די דאָזיגע פירמעס דראָהט אַ שטראָף פון 600 זלאָטעס.

רעגיסטרירען מוזען זיך די פירמעס, וועלכע האָבען אויסגעקויפט פּאַטענטען פון דער 1. ביז דער 4. קאַטעגאָריע און אויך אינדוסטריעלער און האַנדווערקער פון דער 1. ביז דער 7. קאַטעגאָריע.

אַ נײַער באַנקראָט.

(§) דאָס האַנדעלס־געריכט האָט ערקלערט פאַר באַנקראָט די פירמע אברהם קירשבוים און בעשלאָסען איהם צו אַרעסטירען. די חובות בעטרעפען 30.000 זל. אַלס קאָמיסאַר איז בעשטימט געוואָרען דער האַנדעלס־ריכטער לאַנגע, קוראַטאָר פון דער באַנקראָטירטער מאָסע אַדוו. רוד.

LEKARZ-DENTYSTA
Gajst-Strauchowa
ul. Narutowicza 11, tel. 19-67

ערבאַ טעקסטיל־שטרייק אין לאָדז.

ב) נעכטען אין אָוונד איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די דעלעגאַטען פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע, אויף וועלכער ס'איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע וועגען דעם טעקסטיל־שטרייק.

אַ טייל רעדנער האָבען פערלאַנגט, אַז דער שטרייק זאָל זיך אָנהויבען שוין מאָנטאָג. צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז אויב די מאָנטאָגדיגע קאָנפערענץ מיט די אינדוסטריעלער זאָל נישט געבען קיין גינסטיגע רעזולטאַטען זאָל אויף דער פאָדערונג פון דער הויפּט־פערוואַלטונג אויסברעכען אַ שטרייק.

צוליב דעם, וואָס צו דער מאָנטאָגדיגער קאָנפערענץ מיט די אינדוסטריעלער זענען נישט איינגעלאַדען געוואָרען די האַנדעלס־אָנגעשטעלטע און פאַבריקס־מייסטער איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויף דער קאָנפערענץ וועלען די אַרבייטער פאָרשטעהער אָפּגעבען אַ דעקלאַראַציע, אַז זיי וועלען נישט פריהער אויפגעבען דעם קאַמף ביז די האַנדעלס אָנגעשטעלטע און די פאַבריקס־מייסטער וועלען אויך בעקומען אַ הוספה.

וועלכע וועקסלען ווערען נישט אָנגענומען דורך דער „באַנק־פּאָלסקי".

די „באַנק־פּאָלסקי" נעמט נישט אָן צו רעדיסקאָנטע וועקסלען, אין וועלכע:

1) ס'איז נישט אָנגעגעבען דאָס אָרט וואו דער וועקסעל איז געוואָרען אויסגעשטעלט;

2) אויב די דאַטע איז נישט אויסגעשריבען: דעם טאָג — מיט ציפערן, דער חודש — מיט אותיות און דאָס יאָהר מיט ציפערן;

3) די סומע אויף'ן וועקסעל אין טעקסט איז נישט אויסגעשריבען מיט די ווערטער „złotych";

4) אויב ביי דער דאַטע פון אָפּצאָהלען פאַר'ן וועקסעל איז נישט אָנגעשריבען בפירוש דער יאָהר, נאָר בלויז r. b.;

5) אויב ביים נייעם וועקסעל־טעקסט פעהלען קלאָר אויסגעשריבענע ווערטער: „zapłacę" און „weksel";

6) אויב דער נאָמען און פאַמיליע פון דער פערזאָן, אויף וועמענס אָרדער (zlecenie) דער וועקסעל איז אויסגעשטעלט, שטימט נישט מיט דער אונטערשריפט פון ערשטען זשיראַנט;

7) אויב אין טעקסט פונ'ם וועקסעל איז דערמאָנט דער פולער נאָמען פון דער פירמע, און אויף דער צווייטער זייט איז נישט פערהאַן דער פולער נאָמען, ווי צ.ב. בלויז „Bank Ludowy";

8) אויב דער אַדרעס וואָס איז אָנגעגעבען אויפ'ן שטעמפּעל שטימט נישט מיט'ן אַדרעס, וואו דער וועקסעל איז צאָהלבאַר;

9) אויב די אונטערשריפטען און זשירעס זענען נישט אין דער פּוילישער שפּראַך;

10) אויב ס'פעהלט אַ גענויע דאַטע ביי די ווערטער Ustępuję na zlecenie;

11) בכלל אַלערליי וועקסלען, וועלכע זענען פערמעקט אָדער געקראַצט.

אָפּקלאַנגען פון דער שרפה פון וואָידיסלאַווסקי'ס פאַבריק

(–) די בוי־קאָמיסיע פון מאַגיסטראַט האָט פעראָרדענט די יורשים פון יעקב וואָידיסלאַווסקי, וועלכע זענען אייגענטימער פון דער פאַבריקס־געביידע אויף גדאַנסקאַ 117, וואו ס'איז מיטוואָך אין אָוונט אויסגעבראָכען די גרויסע שרפה, אַז זיי זאָלען אָפּרייניגען די זאַמענהאַפגאַס פון די שטיקער ציגעל, וועלכע האָבען זיך גענומען פון דער אומגעפאַלענער וואַנד.

די בוי־קאָמיסיע האָט אויך פעראָרדענט, אַז די איבערגעבליבענע מויערן, וועלכע זענען געבליבען שטעהן און דראָהען מיט איינפאַלען, זאָלען תיכף פונאַנדערגענומען ווערען.

*

ווי מיר דערוויסען זיך, זענען שוין פרייטאָג געקומען אויפ'ן אָרט פון דער שרפה פאָרשטעהער פון די אַססעקוראַציע־געזעלשאַפטען „פּיאַסט" און „וואַרשאַווער פערזיכערונגס־געזעלשאַפט" און אָנגעהויבען די ערשטע אונטערהאַנדלונגען מיט די ברידער וואָידיסלאַווסקי, וועגען אויסצאָהלען די פערזיכערונגס־געלדער.

*

נעכטען איז געשטאָרבען אין שפּיטאָל די 28־יעהריגע אַרבייטערין מאַניע וואָלאַשלאַווסקאַ (זאַוואַדזקאַ 37), וועלכע איז בעת דער שרפה אין וואָידיסלאַווסקי'ס פאַבריק אַרויסגעשפּרונגען דורכ'ן פענסטער פון 2־טען שטאָק און צובראָכען די הענד און די פיס.

ווי זעהט־אויס דאָס שול־וועזען אין לאָדזער קרייז?
שולען מיט יודישע לערן־שפּראַך בס"ה — 5.

(–) לויט אַ סטאַטיסטיק פון לאָדזער שול־קוראַטאָריום, זענען אין לאָדזער קרייז פערהאַן אַלגעמיינע שולען מיט פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך — 2007; מיט דייטשער אונטערריכטס־שפּראַך — 85; שולען פאַר יודישע קינדער מיט דער פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך — 45

פּריוואַטע שולען מיט דער פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך — 89; מיט דער יודישער אונטערריכטס־שפּראַך — 5 (!); פאַר יודישע קינדער מיט פּוילישער און יודישער אונטערריכטס־שפּראַך — 12; מיט בלויז פּוילישער — 7; מיט דער העבּרעאישער — 1. צוזאַמען זענען פאַראַן 2252 שולען.

מלוכה'שע לעהרער־סעמינאַריעס מיט דער פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך זענען פאַראַן 7; מיט דער דייטשער — 1; פּריוואַטע סעמינאַריעס מיט דער פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך — 4.

פּריוואַטע גימנאַזיעס מיט דער פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך זענען פאַראַן 45; מיט דער דייטשער — 6; יודישע מיט פּוילישער אונטערריכטס־שפּראַך — 16; מיט דער העבּרעאישער — 1. ס"ה 79 גימנאַזיעס.

אַ באַנדע געלד־פעלשער
ענטדעקט און אַרעסטירט.

(-) זייט אַ לענגערע צייט שוין איז די לאָדזער פּאָליציי־קאָמענדע געוואָרען אויפמערקזאַם געמאַכט אויף די פאַלשע פּיקאָטען פון 20 זלאָטי שיינען, וועלכע האָבען זיך אָנגעהויבען מעהרען אין אומלויף. אַלע, ביזאַיצטיגע אויספאָרשונגען זענען לעת אתה געבליבען אָהן ערפאָלג.

עהרענכטען האָט דער פּאָליציי־פּאָסטען פון 4־טען קאָמיסאַריאַט, וולאַדיסלאַוו טשעשלאַק, וועלכער האָט געהאַט דינסט אויף רוג גדאַנסקאַ און קאָנסטאַנטינער בעמערקט עפּיס אַ וואָגען מיט לאָדונג, נעבען וועלכען ס'זענען געגאַנגען דריי פּערזאָן און אַלע פיר מינוט איז אַנ'אַנדערער פון דער „טרויקע" אַריינגעגאַנגען אין אַנ'אַנדער געוועלב אַריין, אַרויסגעקומען מיט איינגעקויפטע חפצים און געטיילט זיך מיט'ן געלד מיט די איבריגע צוויי.

דעם פּאָליציאַנט איז דאָס אויסגעקומען פערדעכטיג, נאָר אַזוי ווי ער האָט נישט געקאָנט אַראָפּגעהן פון פּאָסטען, האָט ער טעלעפאָניש געבעטען הילף, און נאָך עטליכע מינוט זענען די דריי פּערזאָן צוזאַמען מיט'ן וואָגען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט.

בעת דער רעוויזיע האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די פערהאַלטענע זענען די דריי ברודער סאַלעצקי פון דאָרף פּוכאָוו, ברזשעזשינער פּאָוויאַט, ביי איינעם פון די ברידער האָט מען אויך געפינען אַ רעוואָלווער מיט צוויי קוילען און איניגע פאַלשע 20־זלאָטי־שיינען און אין די ווינקלען פון וואָגען האָט מען אויך געפינען פּעקפּאַקס עטליכע פאַלסיפיקאַטען.

דער פּאָליציי־בעצירק האָט תיכף דעלעגירט אַ געהיים־אַגענט אין דער וואוינונג פון די ברידער סאַלעצקי און נאָך אַנ'אונטערזוכונג האָט ער דאָרט געפינען 5 פאַלשע 20 זלאָטי־שיינען און אַ נאָמענטליכע ליסטע פון אַלע מיטגלידער פון דערזעלבער באַנדע, וועלכע זענען אויך תיכף אַרעסטירט געוואָרען.

די ברידער סאַלעצקי און זייערע שותפים זענען איבערגעשיקט געוואָרען צו דער דיספּאָזיציע פון אויספאָרשונגס־ריכטער.

אין רומעניען בעהאַנדעלט מען אומענשליך די צוריקקריזענדע פון ארץ ישראל.
וואָס עס דערצעהלט אַ לאָדזער געליטענער.

אַ פּערזאָן וואָס איז געקומען פון א"י גיט אונז איבער פאָלגענדעס: די רומענישע וויזע גיט מען אַרויס, ווען מען ווייזט פריהער אַנ'אויסגעקויפטען בילעט ביז לעמבערג. דערביי קאָסט דער בילעט מיט 100 פּראָצענט טייערער.

פון קאָנסטאַנץ ביז צו דער פּוילישער גרעניץ־שטאָדט שניאַטין, דויערט נאָרמאַל די רייזע 12 שעה. אָבער בעת די עמיגראַנטען גיעהען אין קאָנסטאַנץ אַראָפּ פון דער שיף, נעהמט מען ביי זיי צו די פּעסער, און מ'פיהרט זיי אַריין אָנשטאָט אין פּאַסאַזשיר־צוגען — אין פראַכט־צוגען, וועלכע שלעפען זיך אָנשטאָט 12 שעה — 2 מעת־לעת. די עמיגראַנטען ווערען בעוואַכט ווי אַרעסטאַנטען, גראָב בעהאַנדעלט, ווערען נישט אַרויסגעלאָזט פון די וואַגאָנעס. בעת'ן לעצטען מאָל, דערצעהלט אונזער אינפאָרמאַטאָר, האָט מען אַ שוחט געצוואונגען צו פאָהרען אים שבת. די פּאַסאַזשירען האָבען נישט געהאַט קיין וואַסער, און ווען איניגע האָבען געוואָלט אַרויס נאָך וואַסער, האָבען די וועכטער זיי געשלאָגען.

צי איז נישט די אויפגאַבע פון די אָנפיהרענדע ציוניסטישע אינסטאַנצען צו אינטערווענירען אין דער פראַגע און אויב די אינטערווענצען וועלען נישט האָבען קיין ערפאָלג געפינען אַ וועג פון א"י קיין פּוילען און פון פּוילען קיין א"י, וואָס מיידט־אויס רומעניען?

אין די אַפּטייקען
הײַנטיגע נאַכט־דיזשורען.

(§) היינט, זונטאָג, דיזשורירען ביינאַכט פאָלגענדע אַפּטייקען: פּאַוולאָווסקי (פּעטריקאָווער 307); האַמבורג (גלובנאַ 50); גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 4); שיטקיעוויטש (קאָפּערניקאַ 26); כאַרעמזאַ (פּאָמאָרסקאַ 10); פּאָטאָש (פּלאַץ קאָשטשעלני 10).

פאַבאַר־עלטער
פעסטגעשטעלט ביי אַ רייה יודען.

(–) אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזידענט ציגאַרסקי, ביי דער אָנוועזענהייט פון לייטער פון ציוויל־שטאַנד־אַמט ה' א. רושעווסקי און סטאַטיסטישען דאָקטאָר מיטעלשטאַדט, איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע, וועלכע פערנעהמט זיך מיט'ן פעסטשטעלען די עלטער פון אַ רייה יודישע יונגעלייט, וועלכע האָבען נישט קיין מעטריקעס.

ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען די עלטער פון עטליכע צענדליג יודישע יונגעלייט.

הספד נאָכ'ן ראַדאָשיצער רבי'ן.
אין דער אַלטשטעטישער שוהל.

(פּ) היינט קומט קיין לאָדז דער אָפּאָטשנער רב, הרב שפּירא און וועט אין דער אַלט־שטעטישער שוהל אָפּהאַלטען אַ הספד נאָכ'ן נפטר־געוואָרענעם ראַדאָשיצער רבי'ן.

הכחשה.

(–) צוליב די קלאַנגען, וואָס קורסירען אין שטאָדט, אַז אַדוו. לאַסקי זאָל האָבען איינגעקלאַגט הונדערט רבנים פאַר אַרויסגעבען אַ גט אַ געוויסער פרוי באַרנשטיין, דערוויסען מיר זיך, אַז די קלאַנגען האָבען קיין שום יסוד נישט, און אַז אַדוו. לאַסקי האָט מיט דער דאָזיגער אָנקלאַגע קיין שום שייכות נישט.

פאָרטראַג פון ד"ר שמריהו לעווין.

מיטוואָך, ד. 9 מערץ וועט דער אָנגעזעהענער ציוניסטישער פיהרער און שריפטשטעלער, מיטגליד פון אַקציאָנס־קאָמיטעט פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, וועלכער האָט זיך קונה שם געווען אַלס פּראָמינענטער גייסטרייכער רעדנער, האַלטען אַ פאָרטראַג אויף ד.ט.: „רעאַליזם אינ'ם אויפבוי פון ארץ־ישראל".

היינט אַ אָרטאָדאָקסישער פאָלקס־מיטינג אין פילהאַרמאָניע־זאַל.

היינט, האַלב 8 אָוונד קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע־זאַל (נאַרוטאָוויטשאַ 20) אַ גראַנדיעזער אָרטאָדאָקסישער פאָלקס־מיטינג אויף וועלכען ס'וועלען אַרויסטרעטען מיט רעפעראַטען הרה"ג מ. ח. לויא (שאַץ – רומעניען), הרה"ג ש. ד. לאַסקי, דעפּ. פּ. סטעמפּעל (קראָקאָ), סענ. א. מענדעלזאָן, דעפּ. ל. מינצבערג, מיניסטראַל־ראַט ד"ר ש. דייטשלענדער (ווין), רעדאַקטאָר א. ב. עקערמאַן (וואַרשאַ), פּרנס ש. ג. ריטמייסטער (וואַרשאַ), ד. ה. זילבערשטיין, רעד. און שול־דיר. א. ג. פרידענזאָן און שול־דיר. י. ג. קאַמיעניעצקי.

דער מיטינג האָט אַרויסגערופען אַנ'אינטערעס אין די אָרטאָדאָקסישע קרייזען.

היינט נאָכמיטאָג קומען די געסט פון קאַלישער וואַקזאַל, וואו ס'וועט זיי ווערטען אַ ספּעציעלער קבלת־פּנים קאָמיטעט.

„בר כוכבא".

היינט, זונטאָג אָוונט אָרדענט „בר־כוכבא" איין אין ווייסען זאַל פון „מאַניטייפעל" אַ דאַנסינג.

דער רייכליך צוזאַמענגעשטעלטער פּראָגראַם ווי אויך די געהעריגע פאַר נעבריימטע אַטראַקציעס גיבען די זיכערהייט, אַז דער „דאַנסינג" וועט האָבען אַ גרויסען ערפאָלג.

אין פּראָגראַם וועט זיך בעטייליגען: פרוי בראַדערזאָן און געסטעלבאַר פרל. דאַלסקאַ און ה' ביאַלאָסטאָצקי.

צו די טענץ וועלען אונאויפהערליך שפּילען 2 ערשטקלאַסיגע אָרקעסטערס.

דעם לאָדזשער שטאָט-ראַט וועט מען מאַכען פונאַנדערלאָזען

(–) ווי מיר דערוויסען זיך זיינען שוין בעשלאָסען געוואָרען די וואַהלען אין די זעלבסט-פערוואַלטונגס-אָרגאַנען אויף גאַנץ קאָנגרעס-פּוילען און אין קליין-פּוילען. לויט די פאָרשריפטען דאַרפען די ביז-איצטיגע זעלבסט-פערוואַלטונגס-אָרגאַנען אויף דעם געוועזענעם רוסישען געביט, אַ חוץ אין דער הויפּט-שטאָט, אויפגעלעזט ווערען אין חודש אַפּריל. די וואַהלען דאַרפען פאָרקומען אין משך פון 6 וואָכען פון מאָמענט ווען עס וועט פערעפענטליכט ווערען די פאָרשריפטען.

די וואַהלען דאַרפען פאָרקומען אויפ'ן גרונד פון דער גיסט-פערענדערטער מאַראָשעווסקי אָרדינאַציע.

פון געריכט.

פאַר פערשפּרייטען פאַלש געלד – 8 יאָהר טורמע.

(§) נעכטען האָט דאָס לאָדזשער קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען עדוואַרד קוסטער, יוזעף שיקאַרסקי, יוזעף און אַנטאָני מרוק, וועלכע זיינען געווען בעשולדיגט אין פערשפּרייטען פאַלשע באַנקנאָטען.

דאָס געריכט האָט פער'משפּט: עדוואַרד קיסטער און יוזעף שיקאָרסקי אויף 8 יאָהר שווערע טורמע און צו פערלירען די רעכט; יוזעף און אַנטאָני מרוק – אויף 4 יאָהר טורמע און צו פערלירען די רעכט. אַלע איז אָריינגערעכענט געוואָרען דער פאָר-אַרעסט.

א מעשה מיט א הויז-ווירט,

א יוד פון ארץ-ישראל און – 300 דאָלאַר.

(§) נעכטען האָט דאָס לאָדזשער קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם הויז-ווירט ש. פון דער נאָוואָ-מיעיסקע גאַס, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין פאָלגענדען:

מיט אַ צייט צוריק איז צוריקגעקומען פון ארץ ישראל די לאָדזשער פאַמיליע שליווקאָוויטש, וועלכע האָט געזוכט אַ דירה. זיי זיינען געוואויר געוואָרען, אַז אין הויז פון ש. אויף נאָוואָמיעיסקאַ גאַס איז דאָ צו פערדינגען אַ וואוינונג און זענען אַהין אַוועק אונטערהאַנדלען.

מיט'ן הויז-ווירט איז די פאַמיליע שליווקאָוויטש פערטיג געוואָרען אויף 275 אַמעריקאַנישע דאָלאַר. דער הויז-ווירט האָט אָבער אָנגעהויבען אָפּשלעפען מיט'ן געבען די דירה און לסוף געפאָדערט נאָך 75 דאָלאַר. מחמת די פאַמיליע שליווקאָוויטש האָט נישט געהאַט קיין ברירה, האָט זי צוגעגעבען אויך די 75 דאָלאַר, אָבער אויך איצט האָט דער הויז-ווירט ש. די וואוינונג נישט געגעבען און – נאָך ערקלערט, אַז ער ווייסט פון גאָרנישט, ער קען נישט קיין שליווקאָוויטש וכדומה.

ה' שליווקאָוויטש האָט די זאַך איבערגעגעבען דעם אויספאָרשונגס-אַמט און געגען דעם הויז-ווירט ש. איז פאָרגעפיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס.

דאָס געריכט האָט נעכטען בעטראַכט דעם ענין און פער'משפּט דעם הויז-ווירט ש אויף 2 חדשים טורמע, צו בעצאָהלען שליווקאָוויטש'ן די 300 דאָלאַר צוזאַמען מיט 2 פּראָצענט פון דעם טאָג ווען ער האָט דאָס געלד בעקומען.

טהיי „E.W.I.G.” קאַווע
די בעסטע און פיינסטע. דער סאָרט „רוזשאַ ציילאָנסקאַ” איז בעסטע אויף דער גאַנצער וועלט
די געשמאַקסטע, אויף דער העכסטע שטופע
1221
פאָדערט נאָר טיי און קאַווע פון „עוויג”.

לוין-אַקציע פון די בעקער-אַרבייטער.

נעכטען, שבת אין דערפריה איז פאָרגעקומען אין זאַל „עיראָפּעיסקי” אַ גרויסער מיטינג פון בעקער-אַרבייטער, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט בערך 400 פּערזאָן, וועלכע האָבען בעשלאָסען געמיינזאַם מיט'ן פּוילישען פעראיין אַרויסצושטעלען אַ לוין-הוספה פון 30 פּראָצ. די פערזאַמלונג האָט בעפולמעכטיגט די פערוואַלטונג אָנצוהויבען אַ קאַמף פאַר'ן 8-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג און געגען דעם אַנטי-היגיענישען צושטאַנד אין די בעקערייען. עס איז בעשלאָסען געוואָרען דעם ביי'עם געהעכערטען לוין-טאַריף איינצופיהרען פון זונטאָג דעם 13-טען ה. ח. אויסערדעם איז בעשלאָסען געוואָרען, אויפצופאָדערן די בעקער-מייסטער, אַז זיי מוזען אַלע אַרבייטער פערשרייבען אין דער קראַנקען-קאַסע פערזיכערען אין אַרבייטסלאָזען פאָנד ווי אויך אין פאַל פון אומגליק ביי דער אַרבייט.

א גענעראַלע פערזאַמלונג פון „קירזשנער מייסטער”.

מיטוואָך איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון קירזשנער מייסטער. נאָכדעם ווי דער פעראיין-פּרעזעס ה' פּשיגורסקי עפענט די פערזאַמלונג ווערט געוועהלט אַלס פאָרזיצער ה' מ. ראַוויצקי. דער סעקרעטאַר גיט אָפּ דעם טעטיגקייטס בעריכט. נאָך אַ קורצער דיסקוסיע ווערט בעשטעטיגט דער בעריכט. ה' רייס רעדט וועגען צעכע-געזעץ און צושנייד-קורסען. דער פאָרשלאַג פון ה' שאַליט וועגען דער פאַהן-בעניישונג ווערט אָנגענומען און נאָך דעם ווי ה' פּשיגורסקי רעדט וועגען מעדיצינישע הילף פאַר די מיטגלידער, ווערט געוועהלט אַ פערוואַלטונג: ה. באַמבעל, מ. פּשיגורסקי, א. פּיאַסרושקאַ, מ. שאַליט, נ. רייס, ש. קריגער, ש. ניטענבוים און אַלס קאַנדידאַטען: י. ליפמאַן, ראַוויצקי, סוסמאַנעק.

זונטאָג: דעם 13. ה. ח. וועט פאָרקומען די איינוויאונג פון דער נייער זאַהל.

Dr. med. 1219
St. Klukow
przeprowadził się
na ul. ZIELONĄ 9.

טעאַטער „סקאַלאַ”, ציגעל-גאַס 18.
גאַסטראָלען פון בעריהמטען אַרטיסט
יוליוס אַדלער
צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכנעטען אַנסאַמבל. פרויען: הדסה, האַליטש, רעגינאַ, סאַלאַמאַן, פאָדערמאַן, שייעוויטש. מענער: האַמבורגער, ראַוי, קורץ, קאַן, קראַנק, שטאַקפעדער, ראַטשייז און אַנדערע.
מאָרגען, מאָנטאָג, דעם 7. מערץ, 8 30 אַ זייגער אָוונד – גרויסע
פּאָפּולערע פאָרשטעלונג
צו ביליגע פּרייזען סטרינדבערג'ס בעריהמטע דראַמע אין 3 אַקטען
דער פאָטער
די הויפּט-ראָלע „ריטמייסטער”-יוליוס אַדלער.
אין פּראָבען: די לעצטע נייעס „צוויי חברים” | בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ” אימפּרעסאַריאָ: א. שטאַקפעדער.

מעמאָריאַל פון סוחרים-אָרגאַניזאַציעס

וועגען די רעפאָרם-קאָמיסיעס.

(ס) די לאָדזשער סוחרים-אָרגאַניזאַציעס האָבען זיך געווענדעט צום פינאַנץ-מיניסטעריום מיט אַן אויספיהרליכען מעמאָריאַל וועגען די רעקורסען פון אומזאַץ שטייער. אין די מעמאָריאַלען ווערט פאָרלאַנגט, אַז צו די זיצונגען זאָלען גערופען ווערען אויך די פאָרטרעטער פון די מיטגלידער און אַז די זיצונגען זאָל פיהרען דער פאָרזיצער אָדער וויצע-פאָרזיצער פון דער פינאַנץ-קאַמער. אין מעמאָריאַל ווערט אויך געפאָדערט, אַז די שטייער-צאָהלער זאָלען אַרויסגערופען ווערען צו אַלע זיצונגען, וואו זייער פראַגע ווערט בעהאַנדעלט און נישט נאָר צו דער ערשטער זיצונג, ווי דאָס איז געווען ביז איצט און אַז זייערע ערקלערונגען זאָלען אויף זייער פערלאַנג פּראָטאָקאָלירט ווערען.

„אין האַרעם פון מלך אחשורוש”.

דער גרויסער פּורים-מאַסקען-באַל, וואָס וועט פאָרקומען היינטיגען שבת דעם 12. מערץ אין פילהאַרמאָניע האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס. דער באַל וועט זיין דער אינטערעסאַנטסטער פון די היינטיגע-יאָהריגע פערוויילונגען. אין פּראָגראַם: דאָס ליד פון ושתי המלכה, ווערטער פון משה בראָדערזאָן, מוזיק פון קאָמפּאָזיטאָר העניך קאָהן; ושתי המלכה-טאַנץ (בלעק באַטאַם) מיט די עשרת בני המן, ראַדיאָ-בעריכטען פון הודו ביז כוש און צוריק. אַ קאַרוזעל, וואָס וועט אַלעמען פערדרעהען דעם קאָפּ; אַ שיט בודע מיט ווערטפולע פּרעמיעס; רעפלעקטאָרען-טאַנץ: פּורים נסים מיט שלח מנות און פערשידענע אַטראַקציעס; טאַנץ ביז אין ווייטען טאָג אַריין; אָריגינעלע קאָסטיומען, בופעט, דעקאָראַציעס, בקיצור ס'וועט זיין פרעהליך אין „האַרעם פון אחשורוש” און דער עולם גרייט זיך טאַקי צו ווייזען אויס'ן פרעהליכסטען באַל פון'ם היינטיגען סעזאָן.

א כאַפּעראַטיוו פון שאָקאָלאַד און צוקערוואַרג-אויסאַרבייטונג.

די אָרגאַניזאַציעס פון זעלבסט-הילף און קאָאָפּעראַטיווער צוזאַמענאַרבייט ביי אונז אין שטאָט, האַלטען אין איין וואַקסען. די וואָך איז צוגעקומען נאָך אַזאַ אינסטיטוציע. ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ נייער פּראָדוקציר-קאָאָפּעראַטיוו, אַ פאַבריק פון שאָקאָלאַד און צוקערוואַרג אויסאַרבייטונגען. די אונטערנעהמונג איז אויסגערעכענט געוואָרען אויף 40-50 אַרבייטער. דער פאַי בעטרעפט 100 זלאָטעס. יעדער מיטגליד קען אויך האָבען עטליכע פאַיען. צום קאָאָפּעראַטיוו זענען אויך צוגעטראָטען אַלס מיטגלידער און אויסגעקויפט פאַיען איינינע ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציעס. די אונטערנעהמונג ווערט פינאַנסירט דורך דער קרעדיט-ווירטשאַפטליכער אַרבייטער-פעראייניגונג אין וואַרשע. ס'זענען איינגעקויפט געוואָרען די מאָדערנסטע איינריכטונגען און די קאָאָפּעראַטיווע פאַבריק, וועלכע איז שוין רעגיסטרירט געוואָרען אין האַנדעלס-געריכט אונטער דער פירמע „דעליציאַ” האָט שוין אָנגעהויבען איהר טעטיגקייט. אויף דער פערזאַמלונג פון די מיטגלידער, וואָס איז לעצטענס פאָרגעקומען, איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ראַט און אַ פערוואַלטונג. אין דער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען די ה"ה: דאַזאָר איידעלמאַן, ה. שוואַרצבערג און עהרען. די נייע פאַבריק האָט שוין פיל בעשטעלונגען און אַרבייט מיט'ן פולען אימפּעט.

פערוואונדעט דורך א פלאָווער

(–) אויף וואָימאָווסקאַ-גאַס 16, אין כאַיבי, האָט אַ געוויסער בראָניסלאַוו פרידריך זיך געלערנט שיסען פון אַ פלאָווער.

פלוצלינג איז אונטערגעקומען דער 6-יעהריגער קאַזשימיעזש קאָזאַקאָווסקי און איהם האָט געטראָפען אַ קויל.

דאָס יונגעל איז פערוואונדעט געוואָרען און ער איז אין אַ שווערען צושטאַנד אָבגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל.

געגען פרידריך'ן ווערט פאָרגעפיהרט אַ פּראָצעס.

דער „ראַדימנער” פּראָצעס

פרייטאָג'דיגער און שבת'דיגער געריכטס-טעג.

פּשעמישל, 5 (טעלעפאָניש).

פרייטאָג'דיגע זיצונג.

אויף דער פרייטאָג'דיגער זיצונג האָט די בעשולדיגטע זלאַטע רובין די גאַנצע צייט זיך בעמיהט אַ שטעלען אויג אויף אויג מיט'ן רבי'ן. דער רבי האָט אָבער נישט געוואָלט זיך טרעפען מיט דער „רביצין” און בעהאַלט זיך אונטער'ן פּראָקוראָרס-פּאָטעל.

די בעשולדיגטע שעלט מיט טויטע קללות.

אַדוואָקאַט לאַנדוי זאָגט, אַז מען דאַרף בעזייטיגען דעם באָרג מיט ליגענס און רכילות, וועלכע עס האָט אָנגעוואָרפען די בעשולדיגטע.

די בעשולדיגטע: איך בין נישט קיין באָרג, איך בין אַן ערליך ווייבעל, כ'האָב געלעבט מיט מיין מאַן דרייסיג יאָהר.

— אַדוואָקאַט גראָספעלד פרעגט דעם רבין: האָט איהר געשריבען פון דער שיף בריף, אַז די בעשולדיגטע זאָל זיך נישט אויפרעגען, ווי עס טרעפט זיך מיט אַנדערע פרויען, צי האָט איהר דאָ געמיינט, אַז זי איז אין אַנדערע אומשטענדען?

דער רבי: ניין, כ'האָב געמיינט אין גאַנצען עפּעס אַנדערש.

אַ גאַנצע רייה פראַגען פון די פערטיידיגער ווערען דורך דעם געריכטס-פאָרזיצער בעזייטיגט.

אַדוואָקאַט גראָספעלד: צי האָט איהר דער בעשולדיגטער געשריבען אַן אַנדערען? ווי האָט איהר געהאַט דאָס האַרץ צו שדכן'ען אַ פרוי, וועלכע איז אין משך פון 2 יאָהר געווען מעוברת עטליכע מאָל און מען ווייסט אַפילו נישט פון וואַנען?

דער רבי: איך בין זעהר אויס געווען אַ שלעכטער שדכן.

אַדוו. פייפער: איהר האָט געשוואוירען, אַז איהר האָט די בעשולדיגטע קיינמאָל נישט אָנגעריהרט. און זי אייך?

דער רבי: איך האָב געשוואוירען, אַז איך האָב נישט געהאַט קיין כונה זי אָנצוריהרען. זי מיך – אפשר יאָ.

אַדוו. פייפער: זי האָט אייך געקושט?

דער רבי: ס'איז מעגליך.

אַדוו. לאַנדוי לעזט איבער רעגענטאַלע בעשטעטיגטע עדות-זאָגען פון די אַמעריקאַנער עדות, וועלכע בעשטעטיגען, אַז אַלע בעהויפּטונגען פון דער בעשולדיגטער זענען פאַלש. דעם רבינס גבאי זאָגט, אַז דער רבי האָט אויסגעמיטען זיך צו טרעפען מיט זלאַטע רובין.

די פערטיידיגער פון דער בעשולדיגטער טראָגען אריין אַ גאַנצע רייה פאָרשלאַגען צווישען אַנדערע אויך צוצולעגען אַ פּאָר עקזעמפּלאַרען פון דער יודישער פּרעסע, אַלס בעווייז, אַז די יודישע פּרעסע בעמיהט זיך צו פערטיידיגען דעם רבין. די פאָרשלאַגען ווערען אָפּגעוואָרען.

די עקספּערטען וועגען ציוויל-חתונות ה' מאַנקערס און דיאַמענט ערקלעהרען אַז לויט דעם יודישען דין האָט קיין ציוויל חתונה אָהן אַ רעליגיעזער קיין שום ווערט נישט. און עס איז אַפילו נישט נויטיג קיין גט נאָך אַזאַ חתונה, כדי חתונה צו האָבען מיט אַן אַנדערער פרוי.

דער עדות חיים א־נער, וועלכער ווערט בעשולדיגט, אַז ער האָט געשריבען פאַר זלאַטע רובין די אויספּרעסונגס-בריף, בעט מען זאָל איהם נישט בעשווערען, ווייל ער איז זלאַטע רובין'ס אַ קרוב.

דער טריבונאַל אנערקענט נישט די קרובע'שאַפט און דער ע. ות ווערט בעשווערט... ער זאָגט, אַז די בעשולדיגטע האָט איהם נישט דיקטירט קיין שום בריף. ער האָט נאָר איבערזעצט אין העברעאיש דעם טעקסט פון יודישע בריף.

די זיצונג האָט זיך פערצויגען ביז 12 ביינאַכט.

די נעכטיגע זיצונג.

אויף דער היינטיגער זיצונג זענען אויסגעהערט געוואָרען אַ גאַנצע רייהע נייע עדות, אַלס ערשטער ווערט אויסגעהערט דער סוחר פון ניי-סאַנץ חיים לעהרער, אַ פריינד פון רבי'נס הויז.

לעהרער דערצעהלט, אַז דעם רבינס פריינד האָבען איהם געשיקט צו זלאַטע רובין, אינטערוועניערען, אַז זי זאָל אויפהערען דעם רבי'ן צו שאַנטאַזשירען, לעהרער האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס דעם רבי'נס אַ זוהן, רובין האָט נישט געגלויבט, ווייל ער איז נישט עהנליך, זלאַטע רובין האָט איהם דערצעהלט, אַז זי האָט פון רבין אַ קינד, וועלכעס הייסט נאָך איהר ערשטען מאַן בצלאל און ווערט ערצויגען אין ניו-יאָרק ביי אַ פרוי דראַגאַ פייער. ווען דער עדות האָט זיך געפרעגט, ווי אַזוי ס'איז מעגליך, אַז אַ פרוי אין איהרע יאָהרען זאָל האָבען אַ קינד, האָט זלאַטע רובין געמאַכט אַ זעהר מיאוסע בעוועגונג און ערקלערט, אַז זי איז אַלט אינגאַנצען 50 יאָהר.

דער עדות מאַניאַ האַלבערשטאַדט, אַ פרוי פון נייסאַנצער רב האָט אויך אינטערוועניערט ביי זלאַטע רובין, אַז זי זאָל אויפהערען צו שאַנטאַזשירען דעם ראַדימנער רבי'ן, זלאַטע האָט ערקלעהרט, אַז זי וועט נישט אויפהערען ביז זי וועט נישט בעקומען פון רבי'ן 5000 דאָלאַר.

דער עדות פאַליציאַנט מלאַדזשאַן דערצעהלט, אַז בעת זלאַטע רובין איז געקומען אין קאָמיסאַריאַט און האָט געהייסען אַרעסטירען דעם ראַדימנער רבי'ן, האָט זי אויפגעגעבען, אַז זי איז אַלט 54 יאָהר.

עס ווערען נאָך אויסגעהערט אַ רייה עדות, וועלכע געבען ערקלעהרונגען לטובת דעם רבי'ן.

זלאַטע'ן געפעלט דאָס נישט און שרייט אויס, אַז אַלע עדות זאָגען נישט דעם אמת.

דער אורטייל ווערט ערוואַרט מיטוואָך.

דער סענסאַציאָנעלער ראַדימנער פּראָצעס אין פּשעמישל.

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

די נאָכמיטאָג-זיצונג.

אויף דער נאָכמיטאָג-זיצונג האָבען זלאַטע רובין'ס פּערטיידיגער אַטאַקירט דעם רבי'ן מיט זייערע פראַגען. דער רבי האָט אָבער זעהר זאַכליך און אויסגעהאַלטען געענטפערט אַזוי, אַז די פערטיידיגער זענען געוואָרען דענערווירט. דער רבי האָט אַלעמען פּערוואונדערט מיט זיין שלאַגפערטיגקייט און קלוגע ענטפערס.

פּאָרזיצער: רובין האָט ערקלערט, אַז איהר האָט איהר געהייסען זאָגען, אַז זי האָט געהאַט פון אייך אַ קינד, כּדי אייער פרוי זאָל וועלען נעמען ביי אייך גט.

רבי: ס'איז אַ ליגען.

פּראָקוראָר: ווי איז געווען מיט דער צואה?

רבי: נאָך פאַר'ן אונטערשרייבען דעם אָבמאַך האָט זי געוואָלט שרייבען אַ צואה אויף מיין נאָמען איך האָב לכתחילה נישט געוואָלט. איך האָב דאָך געוואוסט, אַז די צואה קאָן מען צו יעדען מאָמענט ענדערען. שפּעטער האָט זי מיך איבערצייגט, אַז די צואה וועט איבערגעהן צו די קינדער און איך האָב מסכּים געווען, ווען זי איז געקומען קיין ראַדימנע. האָב איך איהר צוריקגעגעבען די צואה אין אַנוועזענהייט פון מיין טאָכטער.

פּראָקוראָר: צי האָט זי אויך געדראָהט אין ראַדימנע מיט אַ סקאַנדאַל?

רבי: יאָ, זי האָט געדראָהט, אַז אויב איך וועל איהר נישט געבען קיין 2500 דאָלאַר, וועט זי געהן אין שוהל אריין, מעכב הקריאה זיין און שרייען, אַז זי איז מיין ווייב, אַז זי האָט פון מיר געהאַט אַ קינד און אַז איך האָב איהר געהייסען אָבטרייבען.

ריכטער דמאַראַווסקי: צי האָט זי אייך געוויזען דעם מילך-אָבציהער?

רבי: געוויזען האָט זי מיר נישט, זי האָט מיר נאָר דערצעהלט, אַז איינמאָל אין אָווענד האָט מיין פריינד אין ניו יאָרק גאָלדשטיין זי געטראָפען ווי זי ציהט אָב מילך פון דער ברוסט און זי האָט איהם דעריבער געמוזט דערצעהלען די גאַנצע מעשה, אַז זי האָט בלויז געהאַט פון מיר אַ קינד. מיין פריינד, גאָלדשטיין, האָט מיר טאַקע באַלד געהאַט געשריבען, אַז איינמאָל האָט איהם זלאַטע רובין געוואָלט ווייזען, אַז זי האָט נאָך מילך אין דער ברוסט, ער האָט זיך אָבער פון איהר אָוועקגעדרעהט און נישט געוואָלט קוקען דאַן האָט זי איהם מאָמענטאַל דערלאַנגט אַ גלאָז מילך, וואָס זי זאָל האָבען אָבגעצאַפּט (אַ געלעכטער אין זאַל).

ד"ר לאַנדוי: ווי האָט איהר פערדינט אין ניו-יאָרק?

רבי: איך בין געווען אין אַמעריקאַ 2 יאָהר. פאַר'ן פאָהרען קיין אַמעריקאַ האָב איך געהאַט פערשידענע חובות צו בעצאָהלען. איך בין געווען שולדיג אַ נדן, וואָס איך האָב געהאַט צוגעזאָגט. אי'ן אַמעריקאַ איז מיר אָוועקגעגאַנגען 50 דאָלאַר אַ וואָך-25 דאָלאַר האָב איך געשיקט אַהיים און 25 האָב איך אויסגעגעבען פאַר מיר: 10 דאָלאַר דעם גבאי 5 דאָלאַר דירה - געלד און 10 דאָלאַר אַנדערע הוצאות. אין משך פון די 2 יאָהר האָב איך פערדינט 10,000 דאָלאַר.

פאַר'ן אָבפאָהר פון אַמעריקאַ האָב איך איבערגעלאָזט ביי מיין פריינד גאָלדשטיין 3000 דאָלאַר אַלס נדן פאַר מיינע 3 טעכטער, פון דעם געלד האָב איך נישט געוואָלט ריהרען.

ד"ר לאַנדוי: מען האָט אייך דאָ געפרעגט, פאַרוואָס איהר האָט זי נישט אַראָבגעוואָרפען פון די טרעפּ, ווען זי איז געקומען צו אייך מיט איהרע ווילדער טענות.

רבי: ביי יודען ווייסט מען פון טויט אויף צוויי אופנים: אַ מאָראַלישער טויט און אַ קערפּערליכער טויט, דער ערגסטער טויט איז דער מאָראַלישער, עס בלייבט אַ פלעק אויף די קינדער און קינדס קינדער. אַ מינדסט וואָרט פון זלאַטע רובין וואָלט געקאָנט ברענגען פאַר מיר אַ מאָראַלישען טויט.

לאַנדוי: איהר האָט מורא געהאַט, זי זאָל נישט מאַכען אַ קאָך אין דער אַמעריקאַנער פּרעסע, ווייל זי האָט געדראָהט, אַז זי וועט געהען אין די ציי־טונגען. וואָס וואָלט געשעהן, ווען עס וואָלט אָנגעקומען קיין ראַדימנא אַן אַמעריקאַנער צייטונג מיט אַזאַ מעשה וועגען אייך?

רבי: די פרוי וואָלט געשטאָרבען פון צער און איך וואָלט מיך נישט געקענט ווייזען פאַר דער וועלט.

אַזוי ווי רובין האָט געהאַט ערקלערט, אַז זי האָט ביים רבי'ן קיין געלד נישט גענומען ווייזט ד"ר לאַנדוי אַ משפּט אויף 500 דאָלאַר, וואָס דער רבי האָט אויסגעשריבען אויף איהר נאָמען.

דאָ הויבט זיך אָן דער קרייץ-פייער פון די פראַגען מצד רובינ'ס פערטיידיגער. די פראַגען שטעלט הויפּטזעכליך ד"ר גראָספעלד.

– איהר האָט געהאַט געלד, ווען איהר זענט געפאָהרען קיין אַמעריקאַ?

רבי: ניין.

– איהר האָט אָנגעהויבען פערדינען באַלד אַזוי ווי איהר זענט אָנגעקומען קיין אַמעריקאַ?

– באַלד אַזוי ווי איך בין אָנגעקומען האָט מען מיר געמאַכט אַ גרויסאַרטיגען קבלת-פנים.

– וויפיל האָט איהר פערדינט? און וויפיל מענשען פלעגען צו אייך קומען טעגליך?

– איך האָב נישט געוואוסט, אַז איך וועל דאַרפען געבען ערקלערונגען פאַר'ן געריכט און איך האָב נישט געפיהרט קיין געגויען רעגיסטער. דורכשניטליך פלעגען ביי מיר זיין טעגליך פון 1 ביז 100 מענשען.

– האָט איהר אין די 18 חדשים פערדינט 10,000 דאָלאַר?

– איך בין געווען אין אַמעריקאַ נישט 18 חדשים נאָר גאַנצע 2 יאָהר.

– אָבער אַ געוויסע צייט האָט איהר דאָך פערבראַכט אין קור-ערטער?

– מיין געשעפט איז אומעטום גוט.

– ווען האָט איהר גערעדט מיט רובינ'ען וועגען דער צוואה?

– איך בין ביי די געדאַנקען, איך האָב געוואוסט ווען צו פרעגען, איך געדענק נישט גענוי, צי איך האָב דער ערשטער אָנגעהויבען וועגען דעם, צי ער האָט מיט מיר אָנגעהויבען רעדען. איך געדענק נאָר, אַז ער האָט געזאָלט פון בייז אָפּשרייבען זלאַטע'ן זיין גאַנץ פערמעגען און איך האָב ערפיהלט מיין מאָראַלישען חוב און איהם אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז ער דאַרף איבערלאָזען אויך פאַר די קינדער.

– וואו שטעהט דאָס געשריבען, אַז מען טאָר נישט אין אַ צוואה אָפּשרייבען דאָס גאַנצע פערמעגען דעם ווייב?

– אונזערע חכמים האָבען געזאָגט אַז מען טאָר ביי קינדער נישט צורויבען דאָס פערמעגען פון זייער פאָטער.

– צי האָט איהר איהם צוגעזאָגט, אַז איהר וועט געבען השגחה אויף זיין ווייב?

– איך האָב בלויז צוגעשאָקלט מיט'ן קאָפּ.

ד"ר גראָספעלד האָט אַזוי לאַנג געפרעגט וועגען דער צוואה, ביז דער פאָרזיצער האָט איהם איבערגעריסען און ערקלערט, אַז די פראַגע איז שוין קלאָהר.

ד"ר גראָספעלד: צי איז זלאַטע רובין אָפט צו אייך אַריינגעקומען.

– פערשידענס. איך קען נישט גענוי פעסטשטעלען.

– צי האָט איהר אָפט מיט איהר געשמועסט?

– אַמאָל מעהר אַמאָל ווייניגער.

ווייטער בעמיהט זיך ד"ר גראָספעלד אַנצוּווייזען אויף געוויסע פּרטים פון דער ווענדונג צו דער מגיד, וואָס דער רבי שפּירא האָט אונטערגעשריבען וועגען אַרעסטירען זלאַטע רובין און ער וויל אַזוי-אַרום פעסטשטעלען, אַז דער רבי איז זיך סותר.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט לעגט פאַר דער פּראָקוראָר, אַז וועגען דעם זאָל ד"ר לאַנדוי אויסגעהערט ווערען אַלס עדות.

ד"ר לאַנדוי ערקלערט, אַז די ערשטע ידיעות וועגען דעם גאַנצען ענין האָט ער בעקומען פון רבינ'ס טאָכטער און איידעמס. דער רבי איז ביי איהם געווען איידער ער איז געפאָהרען קיין קראָקאָ. און אַ צווייט מאָל ווען ער איז צוריקגעקומען. ווען איך האָב געהערט, אַז זלאַטע רובין האָט געשוואוירען ביי אַ מזוזה, אַז ווייניגער, ווי 5,000 דאָלאַר וועט זי נישט נעהמען, האָט זיך ערשט דער רב געלאָזט איבערצייגען, אַז מען מוז זי אַרעסטירען.

דערווייל בין איך געפאָהרען קיין קריניצע. דאָרט אַהין האָט מען מיר צוגעשיקט מיינע נאָטיצען פון פּשעמישל, איך האָב אין קריניצע אָנגעשריבען די ווענדונג צו דער מאַכט, געשיקט קיין פּשעמישל, וואו דער רבי האָט זי אונטערגעשריבען.

ח' גראָספעלד פּראָטעסטירט געגען פאָרשלאַג פון פּראָקוראָר און געגען דעם וואָס ד"ר לאַנדוי האָט שוין געגעבען זיינע ערקלערונגען נאָך איידער דאָס געריכט האָט וועגען דעם אָנגענומען אַ בעשלוס.

דער פּאָרזיצער ערקלערט, אַז ביים פערהער אינטערעסירט ער זיך אויסשליסליך מיט לעבעדיגע פאַקטען, איהם אינטערעסירען נישט קיין סטיליסטישע אונפּינקטליכקייטען און מעלדעט עקספּרעזיוועס, אַז ער וועט דעם פאָרשלאַג פון פּראָקוראָר נישט שטעלען פאַר'ן געריכט צו בעטראַכטען, ער בעט מען זאָל שטעלען בלויז זאַכליכע פראַגען וועגען פאַקטען.

ד"ר גראָספעלד פרעגט ווייטער: נאָך וואָס האָט רובין געשריבען די צוואה פאַר אייך?

– זי האָט געוואָלט האָבען אַ קדיש נאָכ'ן טויט.

– פון וואַנען האָט איהר געוואוסט, אַז וואָס זלאַטע רובין וועט אויף אייך רעדען, וועט מען איהר גלויבען?

– עס איז געווען, אַז 5 פון 100 וועלען גלויבען, און איך וואָלט שוין געווען פערלוירען.

– ווען איהר האָט שוין געזעהן מיט וועמען איהר האָט צו טון האָט איהר נישט געהאַט קיין אַנדערע עצה, ווי געהן אונטערשרייבען אַ חתונה אַקט?

– אפשר וואָלט איהר, ה' דאָקטאָר, מיר געגעבען אַנ'עצה וואָס צו טון? (אַ געלעכטער אין זאַל).

– ווי לאַנג פאַר'ן פאָהרען קיין אַמעריקאַ האָט איהר אייך שוין געפיהלט שוואַך...

– 4 יאָהר פאַר'ן פאָהרען קיין אַמעריקאַ.

– וויפיל צייט נאָכ'ן ערשטען אָבאָרט האָט זי אייך געזאָגט, אַז זי שוואַנגערט ווידער?

– 4 – 5 וואָכען.

– אין איהר האָט עס געהאַלטען פאַר מעגליך?

– זי האָט דען מיך געפרעגט וואָס זי זאָל טון?

דערמיט איז היינט די זיצונג געוואָרען געשלאָסען.

קאָרעספּאָנדענץ צווישען ראַדימנער רב און זלאַטע רובין.

אַ גרויסער שליח איז געלונגען אַרויס צובעקומען די קאָרעספּאָנדענץ פון זלאַטע רובין צום ראַדימנער רב און די בריף, וואָס דער רב האָט צו איהר געשריבען. מיר וועלען פאַר די לעזער איבערגעבען אינטערעסאַנטע פראַגמענטען פון אַ רייה פון די דאָזיגע בריף:

די נישט געשטויגענע מעשה מיט'ן קינד

ב"ה, מוצאי שבת, ו' דפסח, אַשוויענצים.

מאַ מיינער, געערטער רבי, לאַנג לעבען זאָלסטו!

...„דו האָסט מיר געשריבען, אַז דאָ־נערשטאָג וועסטו מיר שרייבען, ווען מיר האָבען זיך צוזיפציהרען קיין לעמבערג, דו האָסט נישט געענטפערט עד היום"...

..„דו ביסט מיין מאַן ביז 120 יאָהר און ווי לאַנג דו האָסט מיך נישט אָבגע'גט ביזט דו מיין מאַן. איך בין מוטער צו דיין קינד און וויל דיך זעהן"...

„צי מיינסטו, אַז איך וועל אַזוי לייכט אָבטרעטען. דו קענסט אַלעס אויף זיך נעהמען, אָבער נישט איך. אויב דו ווילסט מיך נישט אָנערקענען אַלס דיין ווייב, דאַן צווינג איך דיך נישט. גיב מיר אַ גט וועסטו פון מיר פּטור ווערען

ווען די ליבע צופלאַקערט זיך...

בריוולעך פון זלאַטע רובינס-פּראָצעס.

אין דער נאַכט, אין דער נאַכט
ווען די ליבע דערוואַכט – – –
און אין הימעל דער מאָנד
שעלמיש לאַכט..."

– – – – – – – – – – – – – –

איך קאָמטע „און דו ביזט – – – מיין" אָט דאָס שעהנע עראָטישע לידעל האָב איך געוועהלט אַלס מאָטאָ צו די נעכטיגע אויסזאָגען פון האשה הנכבדה הרבנית המפורסמות מרת זלאַטע רובין שתחיה.

אָט זיץ איך און פּערטיף זיך.

אין לויף פון פּראָצעס, כּל עצמותי תאמרנה... אַ יעדער אבר איז אויפגערעגט.

זלאַטע רובין האָט די פיהרונג. זי שפּילט „מויל-באָל" און מ'מוז מודה זיין זי שפּילט גוט. „גלענצענד!" אַלס אַקטריסע וואָלט זי אין אינטריגאַנטען-ראָלען געווען די בעסטע פילם-דיוואַ... אַסטאַ נילזען, מיאַ-מעי, פּאָלאַ נעגרי – דאָס זענען וויקעל-קינדער אַקעגענאיבער אונזער זלאַטע.

אין וויל מען זיך מאַכען אַ רעזומע, אַ סך הכּל פון דעם, וואָס זי האָט ביז איצט בעזאָגט, קומט עס אַרויס אַזוי גרעל, אַזוי מיאוס, אַזוי פיל מיסט ווערט אויפגעדעקט, וואָס ביי אַלע אונזערע מיסטען האָט זיך נאָך אַזאַ אומריינליכער ריח נישט אַרויסגעהילט, אַ מיאוסער ריח, וואָס צעטראָגט זיך אויף אַרבע פּנות די גוי'אישע וועלט לאַכט אין די פויסטען...

דער גאַנצער זאַל לאַכט, ריכטער און אוי־דיטאָריום. די גאַלע ווענד לאַכען.

זיי, די גוים זיי מעגען אַלץ, זיי מעגען וואַרפען נאַ-וויאָרע מיט צעהן ווייבער, זיי זענען אייראָפּעער.

מיר אָבער, מיר זענען אַזיאַטען. נישט-אַזיאַטען פון פיל ווייבעריי נאָר ווייסע אַזיאַטען „איין ווייב" אונזערס אַ רב טאָר זיך נישט פערגעסען, ער טאָר נישט און טאָר נישט און מוז דער יצר-הרע עולמות איבערקעהרען און צעטראַסקעט ווערען, טראַסקען זאָל ער און טאָרען-טאָר מען נישט.

זלאַטע רובין איז אַ שאַנטאַזשיסטקע, זי האָט שאַנטאַזשירט און שאַנטאַזשירט נאָך, מאַקי אָט דאָ אין געריכטס-זאַל אָבער דאָס „מיסט", וואָס ווערט דאָ אין דעם פול-געפּאַקטען געריכטס-זאַל אויפגעדעקט און די וועטער, וואָס געהען דאָ אַרויס פון דעם מויל פון דער „הייליגער רביצען" זלאַטע שליט"א זענען גרעל און רייסען דאָס יודישע אויער:

„ער האָט פּאַטראָפּיצט מעהר ווי צעהן יונגע – – –".

עס פאַלען ווערטער:

„איך האָב איהם געשיקט די „ערלה פון גע'מל'טען קינד... איך האָב איהם געשיקט דאָס מילך פלעשעלע מיט מילך, וואָס איך האָב אָפּגעצאַפּט פון מיינע ברוסטען..."

אַ חילול השם, וואָס ווערט פאָרגעפיהרט אויף דער אַרענע פון זנות און צואה.

„ליבע-בריוולעך" און קאָנטראַקטען. נוסחאות אויף דער מצבה פון דער ערשטער אמת'ער רבי'צען, אַ נוסח אויף דער מצבה פון דער קדושה זלאַטע רובין.

„סאָהלער – און זלאַטי האָבען דעם רב פערבלענדעט, אַ גאַנצער גנאַי הילט איין דעם גאַנצען פּראָצעס.

ניין-און-זעכציג ער, דריי-און-זעכציג זי.

מיר פערפאַלען אין צייטען פון די אבות... זלאַטי רובין ווייסט נישט פון „ואדוני זקן". פאַר איהר איז „דער אַלטער ראַדימנער רב: „תפארת און גבורה" זי אַליין איז דער „חסד"...

שטיינאָך, וואַראַנאָוו און אַלע וואָס מוטשען זיך ביי אַ פעריוגונג-טעאָריע מעגען ביי זלאַטען און הרובע הייצען...

פעריוגגט אויף אַלע אברים, ווייסט זי נאָך דעם קאָרג זיבעציג יעהריגען ראַדימער צו פעריונגען...

זי געבוירט אַ קינד ביי „דריי-און-זעכציג" דאָס איז מעהר ווי מענשליכע גבורה...

„ערלה" ווערט אַ „אָביעקט". וואָס מ'שיקט מיט פּאָסט איבער ימים און וואָס דאַרף סימבאָליזירען אַ זוה, אַ בן-זקונים... אַ פלעשעלע מילך אַנ'אַלטער „ציג", ווערט געפיהרט פון עבר לים און דאָס זאָל שאַנטאַזשירען „ברוסטען" מילך...

די צערטליכקייטען פון די „ליבעס-בריף" צווישען צוויי אַלטע לייט, אייבערצעפּען דעם בערן, דעם פלאַקער דעם טעמפּעראַמענט פון די בעסטע יונגע פערליבטע. מיר מוזען אַלע געהן צו זלאַטען אין שולע, זיך „פערשייכען", לערנען דאָן-זשואַניזם...

זלאַטע רובין איז אַ נגידית'טע, מען זאָגט אַ יודענע מיט קלינגענדיגע פערציג טויזענד „סהאָלער"...

איהר ערשטער מאַן אַ וואַסערטרעגער דער אַנדערער אַ בעל-עגלה – און דאָ אין געריכטס-זאַל שטעהט אַ דיקע מיטעל-געוואַקסענע, אין אַ רייכען פערזיאַנער-מאַנטעל בעקליידעטע פרוי, איהרע צעהן פינגער זענען בעשפּינטוועט מיט דיאַמאַנטענע רינגען און באַטאַנט און מ'האָט דעם איינדרוק, אַז זי האָט אַ פינגער צו ווייניג. זי האָט צעהן און וואָלט בעדאַרפט האָבען עלף פינגער...

דערפאַר אָבער פעהלט איהר אין אמת'ן אַנ'אויג. איין אויג איז אַ גלעזערין-דערפאַר איז דאָס אַנדערע אַזוי כּיט'ע צום פלירטעווען...

מיט'ן וואַסער-טרעגער גע'גט... מיטן בעל-עגלה גע'גט, אַנ'עקר געווען. דער דריטער בצלאל רובין-אויך קיין קינדער.

פּיהאָה.

און וועסט זיין אַ טאַטע צו דיינע קינ־דער. בשותפות'דיג קינד, אַ לאַנג לעבען און געזונד אויף איהם, וועסטו מוזען צו זיך נעהמען".

פון מיר, די רביצין זלאַטע רובין.

דו ביסט מיינער און איך וויל פון גאָר נישט וויסען

ב"ה, יום ב' אָשוויענצים.

צו מיין ברודער ביז 120 יאָהר.

...טייערער רבי, אַ לאַנג לעבען אויף דיר. דעם עקספרעס - בריף האָב איך בעקומען. גאָט וועט דיר שענקען גע־זונד. איך מוז דיך אומבעדינגט זעהען. וועסט אויסקלויבען וועלכע שטאָדט דו ווילסט. איך וועל קומען קיין לעמבערג אָדער קיין יאַראָסלאַוו אָדער קיין פשע־וואָרסק, אַם בעסטען וואָלט אָבער גע־ווען אָשוויענצים. דאָס מוז געשעהן ווי אַם פריהסטען. צו דיר אין דיינע שטי־בער וויל איך נישט קומען.

...איך דאַרף דיך האָבען. איך וועל דיר נישט מעהר טרייבען און נישט דע־פּשירען. געדענק און געדענק, אַז וועסט דאַן אַליין זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר זיך און דיינע קינדער וועלען דאַן חרטה האָבען און וויינען, וואָס זיי האָ־בען דיך נישט געלאָזט פאָהרען. דו מוזט קומען צו מיר, דו ביזט מיר נישט פרעמד. ביזט דאָך מיין ברודער ביז 120 יאָהר. צו אַ שוועסטער מעג מען קומען, אפילו ווען מען פיהלט זיך שוואַך. מוזט תיכף טעלעגראַפירען, ווען איך זאָל קומען. איך וויל פון גאָרנישט ווי־סען. איך וויל און מוז דיך זעהען אַ־ליין. ביזט מיינער! איך וויל פון גאָר־נישט וויסען אויב דו וועסט מיך בע־געהרען... דאַן האָסט איך דיר, אַז דיין כבוד וועט נישט ליידען דערפון.

...נאָך האָב איך נישט אויפגעהערט צו זיין קיין רביצין. ווייסטו וואָס דו האָסט מיר פריימאָג געזאָגט? איך בין אַ עהרליכע רביצין און איך האָף, אַז איך וועל פערבלייבען אַ רביצין ביז 120 יאָהר. דאָס וועלבע זאָגען אַלע רבנים.."

זאָל דייז ווייב פאָהרען קיין ארץ־ישראל.

ב"ה, אָשוויענצים, יום א' פרשת ראה.

(העברעאישע בריף)

...איך מאַך דיך אויפמערקזאַם, רבי אַז דו ווילסט קומען אין מיין שטאָט, וועל איך נישט וואוינען אין דיין וואוי־נונג, נאָר ביי אַ פרעמדען און דאָרט וועל איך דיך פערשטענדיגען דורך אַ שליח און דאַן וועסטו קומען צו מיר.

– בעת דיינע טעכטער זענען דאָ גע־ווען האָט חוה'צע געשריגען, אַז דער מאַן וועט זי אָפּ'גט'ן צוליב דער גאַנ־צער מעשה איך האָב איהר געענטפערט אָדער, אָדער. איך וועל איהר מוטער געבען 4000 דאָלאַר, אַז זי זאָל זיך גט'ן און פאָהרען קיין א"י, און אויב נישט וועסטו מיך מוזען גט'ן"..

...ווי איך זעה ווילסטו אַפילו נישט דערמאָהנען, אַז איך בין דיין ווייב און אַז דו האָסט מיט מיר אַ קינד? צי איז אַזוינס געהערט׳ געוואָרען? איך בין דאָך דיין ווייב. דאָס ערשטע קינד האָסטו געהייסען אָפּטרייבען. די אָפּע־ראַציע האָט געקאָסט פיל געלד. איך האָב אָבער געטוין וואָס דו האָסט גע־הייסען"... (איצט לייקענט די רובין, אַז זי זאָל ווען עס איז געוועזן האָבען אַ קינד און האָט איהם נאָר אויף אַזאַ אופן געסטראַשעט, – די רעד.)

דער רב שטעלט פאַר זיין שלעכטע געזונדצושטאַנד.

ב"ה, לשאר בשרי, געעהרטע פרוי רובין נ"י.

...איער בריף האָב איך בעקומען. די בריף קומען אָן צו מיינע קינדער. זיי שרייבען אונטער און נעהמען צו די בריף. וועגען געלד, איבער וועלכען איהר פרעגט גאָט ווייסט ווי איך האָב זיי. איך האָב נישט מעהר קיין ריינעס"...

...איך בין אָפּגעשוואַכט, ווי אַ קינד פון 8 טאָג. יעדע נאַכט האָב איך שרעק־ליכע קרעמפען. די היגע דאָקטוירים. ווייסען נישט וואָס מיר איז. איינער זאָגט: קרעמפען, דער צווייטער – גאַל שטיינער"...

אין קראקא וויל דער רב איהר געבען געלד.

ב"ה, מאָנטאָג, ב' סליחות, ראַדימנאָ! לשאר בשרי, מרת זלאַטי רובין נ"י,

...איך האָף, אַז מיט'ן אויבערשטענס הילף דינסטאָג צו זיין אין קראקא, כדי אויפצובערענגען געלד. מיין שוואָגער פון ניי־סאַנדעץ איז אויך אין קראקא"...

...איך רעכען, אַז זונטאָג וועט די זאַך בלי נדר זיין ערלעדיגט"...

איך וועל שוין נישט לאַנג לעבען.

ב"ה, פרשת עקב, ראַדימנא.

לשאר בשרי מרת רובין.

...אויב איהר וועט מאַכען וועלכען עס איז שריט, וועט איהר אַליין שולדיג זיין. דער רבונו של עולם ווייסט, אַז איך בין נישט געזונד. איך האָב שוין באַלד אָפּגעלעבט. איהר האָט נאָך לאַנ־גע יאָהרען צום לעבען. איהר וועט זיך נישט בלויז אַליין דער'הרג'ענען נאָר אויך אייער קינד, וואָס הויבט ערשט אָן צו קומען אויף דער וועלט"...

פון די עטליכע בריף איז צו זעהען, אַז דער רב האָט זיך ביי פרוי רובין געבעטען ווי ביי אַ גזלן. ער האָט אַלעס אָנגעווענדעט, כדי זיך צו בעפרייען פון איהר און איהר אָנגעבאָטען געלד, אָבער זי האָט נישט געוואָלט און גע־בראַכט צום דאָזיגען חלול השם.

פּראָקוראַטאָר גרייט שוין צו בעשולדיגונגס־אקט פאר ביגאמיע געגען ראדימנער רב.

אונזער שליח האָט זיך געווענדעט צו פּראָקוראַטאָר פּרוהאסקא מיט דער בקשה, אַז ער זאָל זיך, אַלס בעשולדי־גער, אַרויסזאָגען וועגען דעם גרויסען סקאַנדאַל. דער פּראָקוראַטאָר האָט פאָל־גענדעס געענטפערט:

איך מוז אין אָנהויב ערקלעהרען, אַז דער מיין פון דער „פּשעמישלער" פּראָ־קוראַטור איז געוועזן צו פערפיהרען אַ בשותפות'דיגען פּראָצעס געגען ביידע, געגען דעם ראַדימנער רב שפירא און געגען פרוי רובין.

געוויסע קרייזען האָבען אָבער אָנגע־ווענדעט פערשידענע מיטלען, אַז מען זאָל לעת עתה אַנולירען דעם בעשול־דיגונגס־אַקט, וועלכען דער רב האָט שוין בעקומען. און ווירקליך דער אַנ־קלאַגע־אַקט געגען רב האָט פערלוירען זיין קראַפט מכלומרשט דערפאַר, ווייל מען האָט נישט געוואוסט צי דער אַקט פון דער געריכטליכער חתונה אין אַמע־ריקאַ איז אַ אויטענטישער. מען האָט אָנגעהויבען צו פאָרשען אין אַמעריקאַ, צי דער דאָזיגער אַקט איז נישט קיין געפעלשטער.

דערווייל איז ביים רב פאָרגעקומען אַ רעוויזיע, בעת וועלכע מען האָט גע־פונען אַ קאָפּיע פון דאָזיגען חתונה־אַקט, וועלכען עס האָט דער אויספאָרשונגס־ריכטער און איך בין פעסט איבערצייגט, אַז בקרוב וועלען מיר געגען רב צו־גרייטען אַ בעשולדיגונגס־אַקט און איהם אָנקלאָגען אין ביגאַמיע.

אויב די רובין וועט ווערען פער־משפט, דאַן קאָן זי פערמשפט ווערען פון 1 חודש ביז 5 יאָהר, נאָכ'ן אָפּזיצען פון איהר שטראָף וועט זי אַרויסגע־שיקט ווערען פון פּוילען. אין אַמעריקאַ וועט מען זי דאַן אָנקלאָגען פאַר נעה־מען אַנטייל אין ביגאַמיע.

דעם רב, אויב ער וועט ווערען אָנ־געקלאָגט אין ביגאַמיע, דראָהט אויך פון איין חודש ביז 5 יאָהר.

Dr. med. H. LUBICZ

צענעלניאַנאַ 43, טעל. 41־32

ספּעציאַליסט פאַר הויט, הוַנערישע און מע־נער־שוואַכע קראַנקהייטען. 6s9

הײלונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען (האָר־אויספאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

איגערליכע־ און קינדער־קראַנקהייטען.

נעמט אָ פון 6—7, זונטאָג פון 3—4.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעלעפאָן 25-38

העגערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען.

מענער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט

(האָר־אויספאַל), רענטגען־שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָווענד,

דאַמען: פון 4—5 נאָכט.

יורידישע עצות.

5072 אַ יורש פון ווסכאָדניע.

בעסער דאָס אייגענטום - רעכט איז נישט איבערגעשריבען אויף די יורשים קאָן דאָס הויז נישט פערקויפט ווערען לויט דושאלען

5073 קרושעפיצקי.

די דעציזיע פון דער איובאַ סקאַר־באָוועֵ פונקט, ווי יעדער דעציזיע פון וואָס פאַר אַ אינסטאַנץ עס זאָל נישט זיין, דאַרפט אומבעדינגט מיטגעטיילט ווערען דעם פעטענט שריפטליך פון דע־מאָלט הויבט ערשט אָן צו לויפען דער 2 וואָכענדיגער טערמין צו דערלאַנגען אַ רעקורס. אַ מינדליכע מיטטיילונג דאַרף נישט גענומען ווערען אין אַכט.

5074 ג. פון ווידזעוו.

מעגען זיך האָבען דורך דער צייט די רעכטליכע פאָרשריפטען געענדערט. מוז אָבער פאָרט די פאָרגעזעהענע אין אָפּמאַך בעדינגונגען קאָמענטירט ווערען אין גייסט פון יענע געזעצען, וועלכע זענען געווען פערפליכטענד אין מאָ־מענט פון שליסען דעם אָפּמאַך.

5075 קאַמפינסקי.

די פאָדערונג פון ווירט, אַז איהר זאָלט צאָהלען דירה־געלד לויט'ן פּראָ־צענט־פוס פון דער קאַט. ע איז נישט ריכטיג. סיי דער פונקט ד און סיי דער פונקט ע רעדט איבערהויפּט נישט וועֵ־גען אַ קאַטעגאָריע פּאַטענט. דאָס צאָה־לען דירה־געלד לויט'ן פּראָצענט - פוס פון אייגע פון די ביידע קאַטעגאָריעס איז אָפּהענגיג פון דער סומע גרונד דירה־געלד. אויב בעטרעפט דאָס גרונד דירה - געלד ווייניגער ווי 600 רובל יעהרליך, מוז מען צאָהלען דירה־געלד, לויט דער קאַט. ד אויב דער לאָקאַל איז געגאַנגען אין יוני 1914 מעהר ווי 600 רובל אָהלט מען דירה געלד לויט דער קאַט. ע.

5076 פּראַשקער.

אין קאָנגרעס פּוילען זענען נישט פאַראַן קיין ספּעציעלע יתומים - גע־ריכטען.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

עקזאָטישער ראָמאַן.

(37

עס איז אַריינגעקומען דער סעקרעטאַר פון דער יאַפּאַנישער געזאַנדשאַפט.

– מיט וואָס קען איך אייך דינען? – האָט געפרעגט דר. לעווי, אָנגעוויינענדיג אויף אַ שטוהל.

– דאָ איז פאָרגעקומען אַ קליינע מיספערשטענדניש – האָט אָנגעהויבען דער סעקרעטאַר – היינט קומט פאַר אין דער יאַפּאַנישער געזאַנדשאַפט, וואו איך בין אָנגעשטעלט אַלס סעקרעטאַר אַ גאַסטעסדינסט נאָך דעם דער'הרג'עטען אויף אַ דועל פּרינץ קאָ־מאַטסו, איך בין בעפולמעכטיגט איבערצוגעבען דער שוועסטער פון דעם דער'הרג'עטען, דער פּרינצעסין כריזאַנטאַ, ווי אויך דעם דועלאַנט אַנ'איינלאַדונג פון דעם געזאַנדטען אויף היינט 9 אַ זייגער אין אָוענד.

– איך געפין מיך דאָ אינקאָגניטאָ, און עס וואונדערט מיך זעהר די איינלאַדונג פון אייער געזאַנדטען, איך מיין, אַז דער יאַפּאַנישער קאָלאָניע וועט דוקא נישט זיין זעהר אָנגענעהם מיין בעזוך. איך בין ווירקליך דר. לעווי און בין גרייט איבערצוגע־בען דער פּרינצעסין כריזאַנטאַ דעם בריף. נאָר איהר קענט מודיע זיין אייער געזאַנדטען, אַז נישט איך, נישט די פּרינצעסין וועלען אויף דעם גאַסטעסדינסט נישט קומען, ווייל מיר האַלטען, אַז אונ־זער זיין דאָרט איז נישט אויפ'ן אָרט.

דער דאָקטאָר האָט זיך אויפגעשטעלט.

דער סעקרעטאַר האָט גענומען דאָס זעלבע.

– קען איך אייך, הער באַראָן, בעטען, אַז איהר זאָלט איבערגעבען דער פּרינצעסין דעם אויפריכטיגסטען ביילייד אין נאָמען פון געזאַנדטען, וועלכער האָט בעקומען ביילייד־דעפּעשען אויך פון זיין מאַיעסטעט דעם יאַפּאַנישען אימפּעראַטאָר און פון מאַרקיז איטאָ?

– גוט – האָט געזאָגט דער דר., אין אַזאַ טאָן, אַז דער סעקרעטאַר, וועלכער האָט, זעהט אויס, געוואָלט נאָך עפּיס זאָ־גען, איז באַלד ענטשוויגען געוואָרען און זיך געלאָזט געהן צו דער טיר.

ווי נאָר די טיר האָט זיך פערמאַכט איז כריזאַנטאַ אַרויס פון איהר בעהעלטעניש. זי איז געווען שטאַרק אויפגערעגט.

– בערוהיג זיך ליבע – האָט איהר בערוהיגט דר. לעווי. דו זעהסט דאָך, אַז דער געזאַנדטער קען אונז גאָר נישט טון. ער מאַכט נאָר קונצען. מיר זענען אָבער נישט אַזוי נאַריש אַריינצו־פאַלען אין זיין נעץ.

24.

אַ נייע געפאַהר.

– כריזאַנטאַ, דו האָסט אַ גוטע ראיה?.. זעהסט, אויף יע־נער זייט טראָטואַר שטעהט עפּיס אַ ברונעם און קוקט אויף אונ־זער באַלקאָן – האָט דר. לעווי אָנגעוויזען דער פּרינצעסין.

– וואו? איך זעה קיינעם נישט.

– אָט, אָט, זעהסט, אָט איז ער צוגעגאַנגען צו דעם יובע־ליר געשעפט, ביים פענסטער שטעהט אַ דאַמע מיט אַ ווייסען שירעמעל.

– אַהאַ! כ'זעה, אָבער איך זעה קיין פּנים נישט.

– לויט'ן וואוקס און לויט דער פיגור ווייזט עס אויס צו זיין יאַמאַטאָ, וועלכער האָט אונז נישט לאַנג איבערגעיאָגט, ווען מיר זענען געפאָהרען אין בולאָנער וואַלד.

כריזאַנטאַ האָט אויפמערקזאַם גענומען קוקען אויף דעם מענש אַקעגען איבער.

– יאַמאַטאָ... געוויס איז דאָס ער – האָט אויסגעשריגען כריזאַנטאַ – אָבער וואָס טוט ער דאָ?

– דאַכט זיך, אַז ער שפּאַצירט אונז נאָך.

– עס קען זיין.

– זענען מיר הייסט עס אין אַ בעלאַגערטען צושטאַנד. אויב אַזוי מוז איך אויך אָנעהמען עפּיס מיטלען...

מיט די ווערטער האָט זיך דער דר. לעווי צוגעזעצט צום טיש און זיך גענומען שרייבען.

כריזאַנטאַ איז געבליבען שטעהן ביים פענסטער און גע־קוקט וואָס עס טוט יאַמאַטאָ.

– נו, פערטיג, איך האָב איצט אָנגעשריבען מיין חבר קאָנעצקי, ער איז אַ דרייסטער בחור און וועט אונז בעפרייען פון דער בעלאַגערונג.

ער האָט אָנגעקלונגען.

– אַ שיק־יונגעל!

עס איז אַריין אַ שליח.

– איהר וועט דעם הער איצט טרעפען ביי פאָרען, ער איז געוויס דאָרט, און אויב נישט געהט אַריבער אויף דער קאַ־דעט־גאַס נומער 17 וואוינונג 75 דאָרט וואוינט זיין דאַמע, איז ער דאָרט.

– זעה נאָר, זעה – האָט פלוצים אויסגעשריגען, כריזאַנ־טאַ – צו יאַמאַטאָ'ן זענען צוגעקומען נאָך צוויי יאַפּאַנער.

דר. לעווי האָט אַ קוק געטון אין פענסטער און בעמערקט, אַז יאַמאַטאָ האָט געגעבען עפּעס געהיימניספולע בעפעהלען צוויי יאַפּאַנער.

– אָבער ווער האָט געקענט אָנווייזען דעם געזאַנדטען אויף אונזער בעהעלטעניש? – האָט פערוואונדערט געפרעגט כריזאַנטאַ.

– ווער? די פּאָליציי, ווער דען?

– וואָס ווילען זיי פון מיר האָבען? – האָט טרויעריג גע־פרעגט כריזאַנטע.

– וואָס הייסט? – האָסט נישט געהערט, אַז דער מיקאַ־דאָ אַליין ווי אויך מאַרקיז איטאָ האָט דיר אויסגעדריקט ביילייד. עס איז קלאָר ווי דער טאָג, אַז אייער געזאַנדטער האָט שוין די נויטיגע אינסטרוקציעס, אַ חוץ דעם איז דער בריף פון דיין ברודער צום געזאַנדטען...

כריזאַנטאַ האָט אומעטיג אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ.

– ווי טרויעריג דאָס אַלץ איז... און ווי שנעל... מיין בעֵ־געגעניש מיט דיר, מיין גליק מיט דיר... און איצט אפשר דער טויט, אפשר צושיידען...

– זיי נישט טרויעריג, מיין טייערע! כל זמן איך לעב, וועסטו זיין מיט מיר נאָר דער טויט קען אונז צושיידען.

– מיין ליכטיגער, האָט אויסגעשריגען כריזאַנטאַ – ווען דו ביסט מיט מיר, גלויב איך, אַז עס קען מיר גאָר נישט גע־שעהן, אָבער... עס פערפאָלגען מיך שוואַרצע פאָרגעפיהלען... איך ווייס אַליין נישט פאַרוואָס עס קלאַפּט מיר אַזוי דאָס האַרץ און עס איז אַזוי פינסטער אויף דער נשמה.

– ס'איז נערווען, טייערינקע, בערוהיג זיך. לעג זיך אפשר צו אַ ביסעל, דו דאַרפסט זיך אויסרוהען.

ער האָט זי אָנגענומען ביי דער האַנד און צוגעפיהרט צום דיוואַן.

– אָט אַזוי, טייערינקע, לעג זיך צו אַ ביסעל, שלאָף אָבי־סעלע! און ער האָט איהר אונטערגעלעגט אַ קישעלע אונטערן קאָפּ.

כריזאַנטאַ איז באמת געווען אַזוי מיד, אַז זי איז באַלד איינגעשלאָפען. זי איז שטיל געוואָרען ווי אַ פויגעלע פאַר אַ שטורם.

דר. לעווי איז שטיל אַרויס פון צימער אויפ'ן באַלקאָן, ער האָט אָבער נאָך נישט בעוויזען זיך אָוועקצוזעצען, ווי עס האָט זיך דערהערט אַ שטאַרקער קלאַפּ אין טיר.

(פאָרטזעצונג קומט)

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20.

שבת, דעם 12. מערץ 11 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר דער

גראַנדיעזער פּורים-מאַסקען-באַל

א.נ. „אין האַרעם פון מלך אחשורוש".

אין פּראָגראַם: 1) „דאָס ליד פון ושתי המלכה" ווערטער פון משה בראָדערזאָן, מוזיק פון הענעך קאָהן (ספּעציעל אָנגעשריבן צום האַזיגען באַל; 2) ושתי המלכה-טאַנץ בלעק-באַטאַם מיט די עשות בני המן; 3) ראַדיאַ-בעריכטע פון הודו ביז כוש און צוריק; 4) אַ קאַרוזעל, וואָס וועט אַלעמען פערדרעהען דעם קאָפּ; 5) אַ שים-בורע מיט ווערטפולע פּרעמיעס; 6) רעפלעקטאָרען-טאַנץ; 7) פּורים-נסים מיט שלח-מנות און פערשידענע אַנדערע אַטראַקציעס. טאַנץ ביז'ן ווייסען טאָג. בופעט / דעקאָראַציעס. בילעטען צום פּרייז פון 4 זל. צו בעקומען ביי גאָטליב און מאַקרסקי (פּעטריקאָווער 43).

דער פעראיין „לינת אורחים"

אויפ'ן נאָמען פון משה דוד שעפּנער ז"ל און אייגענעם לאָקאַל פּעטריקאָווער 59 מאַכט בעקאַנט, וואָס עס קומט פאָר די יעהרליכע

גענעראַל-פערזאַמלונג

היינט, זונטאַג, ד. 6 מערץ 4 נ"מ צום ערשטען טערמין און ביי נישט גענוגענדע צאָל מיטגלידער צום 2. טערמין ביי יעדע צאָל מיטגלידער דעם 6 מערץ 7 אָוענד ביי פאָלגענדע טאָג-אָרדנונג:

1) ערעפענונג, 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצענדער און אַסעסאָרען, 3) בעריכט פון דער טעטיגקייט, 4) בעריכט פון די רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 5) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג. 6) ענדערונג פון אייניגע פאַראַגראַפען פון די סטאַטוטען, 7) פרייע פאָרש אַגען.

בעמ.: די מיטגלידער מוזען בעצאָהלען דעם ביי־טראַג שפּעטסטענס ביז'ן 3. מערץ, דאָס איז 3 טאָג פאַר דער גענעראַל-פערזאַמלונג, ווען נישט פערלירען זיי דאָס וואַהל-רעכט און בעקומען נישט קיין איינטריט אויף דער פערזאַמלונג.

1126 די פערוואַלטונג.

KASA CHORYCH m. ŁODZI

צוליב דעם, וואָס עס ווידערהאָלען זיך די פאַלען פון'נישט אָפּהיטען דורך די ה"ה אַרבייטסגעבער די פליכטען פון אויסמעלדען די פערזיכערטע פערזאָנען אויף דעם אופן און טערמין, וואָס איז פאָרגעזעהען אין אַרט. 15 פון אוסטאַוו פון 19 טען מאַי 1920, מאַכט די

קראַנקען-קאַסע פון דער שטאָט לאָדז

בעקאַנט, אַז די פערזיכערונג אויפ'ן פאַל פון אַ קראַנקהייט דויערט ביז דעם מעלדען דער קראַנקען-קאַסע וועגען אַרויסטרעטען פון דעם אַרבייטער, אָדער אָנגעשטעלטען פון דער אַרבייט. די מעלדונג מוז זיין אויסגעפיהרט אויף אַ פאָרשריפטליכע פאָרמולאַר. אויפ'ן גרונד פון אַרט. 51 פון אוסטאַוו פון 19 מאַי 1920 („דזיענניק אוסטאַוו" נומר 44 פאָז. 272), ווערען די אָפּצאָהלונגען בערעכנט ביז דעם טאָג, ווען די מיטטיילונג וועגען אַרויסטרעטען פון דער אַרבייט איז אויסגעפיהרט געוואָרען, אָהן אונטערשייד פון פאַקטישען אַרויסטרעטען פון דער אַרבייט.

מיטטיילונגען וועגען אַרויסטרעטען פון דער אַרבייט ווערען אָנגענומען נאָר אין דער צענטראַלע פון דער קראַנקען קאַסע, וואָלטשאַנסקאַ 225 (צווידענץ-אָפּטיילונג) אין די אַמט-שעהן פון 8-3 נאָכמ.

די אַרויסגעגעבענע דורך דער קראַנקען-קאַסע בעשטעטיגונגען וועגען אָנגענומען מיטטיילונגען פון אַרויסטרעטען פון דער אַרבייט דאַרף בעהאַלטען ווערען אַלס צייכען פון ערפילען די פליכטען פון אויסמעלדונג.

Kasa Chorych m. Łodzi. 1015

ג. ה.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז מיר האָבען איינגעפיהרט אין אונזערע פיליעס דאָס

וואַשען און פּרעסען פון פיינע

הערען-וועש

צו פאָלגענדע פּרייזע:

שטייפע קראַגענס	25 גר.
ספּאָרט-קראַגענס	„ 20
מאַנזשעטען	„ 35
פּאַרלאַגעס	„ 35
אויבערהעמדער ווייסע מיט מאַנזשעטען	„ 100
„ „ אָהן	„ 90
„ „ קאָלירטע מיט	„ 90
„ „ אָהן	„ 80

כעמישע רייניגונגס-אַנשטאַלטען און פאַרבעריי-פיינוועשעריי

Ledich i Golda

אַנשטאַלטען: וואָלטשאַנסקאַ 257, טעל. 30-01. פיליעס: פּעטריק. 4, פּעטריק. 67, פּעטריק. 147, טעל. 27-87, גלובנאַ 52, רוג קילינסקי, נאַפּיורקאָווסקאַ 27

נאָר איין וואָך

אומזיסט

כמעט אומזיסט, צו קאָסטען פּרייזן די בעסטע נייעסטע פּליטעס: שלאָף און זיסער רוה פון קאַנטאָר יאָסעלע מאַרגאָליעס. שולמית י. גאָלדשטיין, ווי אויך אַ ריי אַנדערע פּליטען אויף פּאַרלאַפאָנען אָריגינעל אַמעריקאַנער. ריזיגער אויסוואַהל פון פּאַטעפאָנען און פּאַרלאַפאָנען, טיילען אז"וו נור נאַווראָט 19, 27

ס'ווערט געזוכט

אַ שטעפּער געזעלען

צום טיש פּעטריקאָווער 141 ביי שטעלצנער און וועבער

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דזשאָנסעס, צאָהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאָר-מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַגעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעטער און קאָמיסאַריאַט-רושאַנדרג, ביטעס וועגען דירה און אויזשאַנד ראַוויעטשי און אין אַלע פּאָליצי-בעצירקען, שותּפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאָרגע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעעל און ביליג!

Dr. med. Ludwik

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען, נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוענד.

— ד"ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15, telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 און אָוענד, פרויען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

Dr. med.

Braun

פּאָלודניאָוואַ 23

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוענד.

Dr. Z.

Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. I. DYNENSON

Południowa 9

tel. 23-70

צוין-נעקעהרט.

נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

נעמט אָן פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med.

Różaner

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.

— בעהאַנדלונג — מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.

נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוענד

נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק

טעלעפאָן 28-98.

Dr. ADAM

Grosglik

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוענד.

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

ציך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 1 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער הים פון 6-8 אָוו.

Mydło **Kollontay** z pralką

1224 גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז: **S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.**

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַבינאָוויטש	נאָז, האַלז, אויערן קר.	10-11 2-3 6½-7½
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	10-11 1-2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1-2 7-8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	12-2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	11½-1 5-6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	3-4 1.1-2
ד"ר ווינבערג	אונערע הערץ לונגען קר.	11-1 5½-7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	4-6 10-12
א. גראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3-7
נ. ראַזעס	צאָהן-אַרצט	9-2

צאָהן-פּלאָמבירונג, פּעלייבטונגען, קראָנען, מאָסטען, א.אז.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוועסטער.

אָנמעלדונגען וועגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

ווירקט איז ד"ר שטאַם.

אַ מאָטאָווער

ווערט געזוכט, אויך לערן-יונגלעך ביי וואָישעכאָווסקי, נאַמיעסקי 10. 289

Miejski Kinematograf Cświatowy

Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג! פאַר דערוואַקסענע

„איבער דעם שעהנעם בלויען דונאַי"

מיט **LYA MARA** און **HARRY LIEDTKIE** אין דער הויפּט-ראָלע.

פאַר קינדער און יוגענד:

„QUO VADIS"

מיט **EMIL JANNINGS** אין דער ראָלע פון נעראָן.

ס'איז נישטאָ קיין

טואַלעט-זייף

איבער זייף „LAVENDER" = מילד און אָנגענעהם אין געברויך

אַלגעמיין פערקויף אין פאָלגענדע סקלאַדען:

Arno Dietel, Piotrkowska 157.
Ludwik Dziwiński, Piotrk. 35
Lucjan Dryl, Pomorska 31
Henryk Goldhirsz, Piotrk. 156
W. Grünwald, Narutowicza 35
Gustav Heine, Targowa 10
M. Jasinowski, Al. I Maja 36.
Perfumerja „Kosmos", Piotrkowska 60
Ernest Krause, Główna 67
J. Kahan, Konstantynowska 31.
J. erlmutter, Narutowicza 24
St. Przysucher, Kilińskiego 40.
Henryk Perlmutter, Cegieln. 2
Henryk Rechtman, Piotrk. 207
Miecz. Rżewski, Andrzeja 2
W. Rzepkowicz, Nawrot 17.
Jan Sitkiewicz. Andrzeja 35
B. Tyman, Zgierska 20
Marjan Włodarek, Rzgowska 7
H. Winawer, Zgierska 1
Perfumerja „Vera", Piotrk. 142.

1226

„Lavender" זייף איז די דעליקאַטעסטע טואַלעט-זייף

1128 אַ זעלבסטשטענדיגער

טישלער-אַרבייטער

ווערט געזוכט פון זאָפּאָרס אין אינטערנאַט „העלענובעק" בעדינגונגען: אַ יעהרליכער פּאָסטען, וואוינונג, פולע בעקעסטיגונג. געהאַלט—לויט'ן אָפּמאַך.

מעלדען זיך פּערזענליך אין קאַנצעלאַריע פון „העלענובעק" (שענקעוויטשאַ 5/3) טעגליך פון 6-7 אָוו.

זייד און גאַרן!

עס ווערט אָ גענומען צו שטריקען אַלערליי גאַרן צו מעסיגע פּרייזען. ספּעציאַליסט זייד. סאָלידע און פּינקטליכע אויספיהרונג. פּעטריקאָווער 56 וו. 60, 3-טער שטאָק, לינקע אָפיצינע, 3-טער איינגאַנג.

אַנאָנסען - פּרייזן: פאַר אַ מילימעטער - שורה. פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

אַבאָנעמענט-פּרייזן: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Członkami 1 druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.